

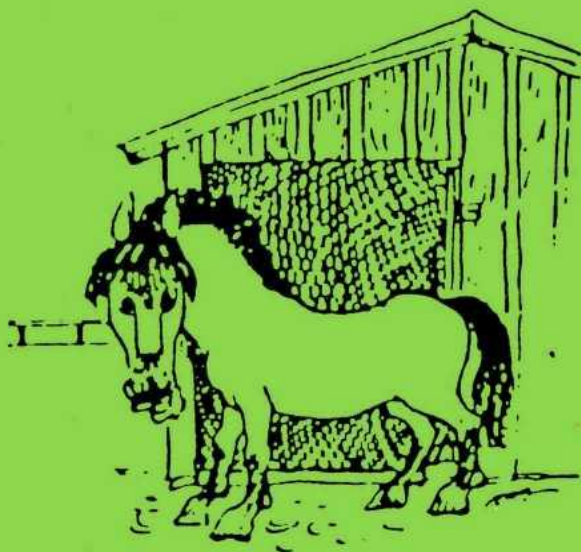
Tids-skrift

FOR VESTOPPLAND
SLEKTSHISTORIELAG

NR 4. 1984 ÅRG. 2

LØSSALGSPRIS KR. 12.00

Blakk? Jeg?

Å, NEI - jeg har en solid
konto i Sparebanken.

Det skulle alle ha, du vet'
hvordan det er

«når krybben er tom» o.s.v.!

**Sparebanken
Vestoppland**

- vi er til å snakke med

KJENN DIN BYGD

Lokalhistorisk litteratur i godt utvalg

TOTN - tidsskrift hf. 1-9	à kr. 40,-
TOTN - årbok 1978 - 79 - 80 - 81	à kr. 55,-
TOTN-årbok 1982-83	à kr. 75,-
TOTN - register til hf. 1-6	kr. 10,-
Gamle totenkart (tre i konv.)	kr. 10,-

Totens Bygdebok bind 1 (to halvbind)	à kr. 120,-
Totens Bygdebok bind 2-3	à kr. 120,-

AKSEL NAPSTAD:

Viltotningen. Viser med noter kr. 40,-

MAGNE OLSTAD: Spellmann langs vegen kr. 30,-

PÅL GIHLE: Frå gammalt kr. 75,-

PÅL GIHLE:

Østre Toten Bondelag 1882-1982 kr. 68,-

PÅL GIHLE: Hoff kirke kr. 30,-

TOTENDIALEKTA: Form - bruk - framtid? kr. 30,-

TOTENMÅL og anna mål, 1-4 kr. 25,-

TOTEN GJENNOM 100 ÅR. 1825-1925 kr. 30,-

ØYEBLIKK SOM VAR. Gamle fotografier kr. 98,-

TOTEN MUSEUM 1923-1973 kr. 10,-

OPPLAND MAGASIN, hefte 3 kr. 25,-

ÅRBOK FOR GJØVIK nr. 1 kr. 25,-

ÅRBOK FOR GJØVIK nr. 2 kr. 40,-

JAC. RØKEN ØDEGAARD: Slagerboka kr. 40,-

MJØSA - Årbok 1982-83 kr. 78,-

TOTENS BOKHANDEL

Stein og Bjørn Østby

LENA — TLF. 60594.

VESTOPPLAND SLEKTSHISTORIELAG

Postboks 266 2801 Gjøvik

Medlemskontingent: Kr. 100.- pr år.
(Første medlemsår kun halv kontingent kr. 50.-)

Lagets tidsskrift kommer ut 4 ganger pr år.

<u>Annonsepriser:</u>	1 Gang	4 Ganger
1/2 side	kr 150.-	kr 500.-
1/1 -	" 300.-	" 1000.-
Bakside.....	" 500.-	" 1400.-

Neste nummer av tidsskriftet kommer ut
ca 1 februar 1985.

Siste frist for innlevering av stoff er
15 januar.

Hovedstyre:

Formann: Ole M. Granum

Nestformann: Arne Amundgård

Kasserer: Fredrik Dyhren

Sekretær: Jan E. Jaatun

Styremedlemmer: Leif A. Wien, samt en fra
hver av lokallagene.

Bladstyre:

Arne Amundgård, styrer. Knut J. Buskum.

Finn Rogne og Reidar Reinsvollsvveen.

INNHold:

Lagsnytt.....	Side	6
Brattslekten på Ålstad.....	"	8
Hvor pålitelige er våre anetavler?	"	12
Slektshistoriske tips	"	16
Tips.....	"	19
Christen Pedersen Fall	"	20
Gravskrift fra Land	"	22
Gram.....	"	24
Ord og uttrykk	"	26
Om missalet fra Vardal	"	28
Borch	"	30
Koekoppe-Indpodnings-Attest....	"	32
Slektsforbindelser over bygdegrensene III	"	34
Nordmenn i Amerika	"	40
Hans Nielsen Hauge-slekt.....	"	41
På flyttefot	"	42
Dokument fra søre Askim, Brandbu anno 1494	"	44
Husing	"	46
Slekten Kusse	"	48
Vangsboka.....	"	49
Spørsmål og svar	"	50

LAGSNYTT

Ja nå er snart 1984 over og vi må begynne å se framover til 1985, vi skal avholde årsmøte torsdag 24 januar og stedet blir Gran ungdomsskole, innkalling til årsmøtet vil medlemmene få gjennom posten på vanlig måte.

Høsten har vært begivenhetsrik for laget, forutenom de vanlige møtene i lokallagene har vi deltatt på Randsfjordfestivalen i S.Land der våre medlemmer var tilstede og orienterte om laget, vi vil rette en spesiell takk til S.Land bibliotek v/biblioteksjef Inger Thrana for all hjelp vi fikk under festivalen.

Laget har i høst også hatt møter i Torpa og på Lands Museum og etter frammøtet å dømme er interessen så stor i Land at vi nå kan danne et eget lokallag der, lokallagets styre og møteplan vil komme i neste nummer av tidsskriftet.

Laget overrakte en spesiell innbundet utgave av manntallet for Land 1666 til Lands Museum som en takk for all den velvilje vi slektsgranskere møter der.

En av medlemmene i lokalstyret for Hadeland Arne M. Sandlie har i sommer deltatt ved Østfold Historielags treff på Borgarsyssel Museum, Sandlie orienterte om vårt lag, og vi vil nå utveksle tidsskrift med Østfoldlaget, er det noen som har spesiell interesse av slekt i Østfold så vil Sandlie være kontaktperson.

Arbeidet med avskriftene til manntallene for Vardal og Biri-Snerthingdal for 1666 er nå ferdig, og disse vil være å få kjøpt like over nyttår, i neste nummer av tidsskriftet kommer en nærmere presentasjon.

Styret har i høst undersøkt muligheten for å få trykket tidsskriftet vårt i offsett, dette vil bedre våre muligheter til å bruke bilder, prisen er ikke avskrekkende, så en gang til neste år vil vi prøve dette.

Statsarkivar Sandberg fra statsarkivet på Hamar har i høst hatt kurs i slektsgranskning og gotisk skrift i Gjøvik, disse kurskveldene har vært meget givende og deltagerne har her fått en innføring i de forskjellige arkiver som er tilgjengelige for oss på Hamar, her er det mye nytt for mange slektsgranskere så vi vil derfor ta inn i tidsskriftet opplysninger om disse arkiver i de kommende nummer slik at alle blir gjort kjent med dette.

Laget har fremdeles igjen eksemplarer av tidligere utgitte tidsskrifter, er det noe som mangler så bare skriv.

Så vil vi i styret få takke alle medlemmene for i år og ønske vel møtt til et nytt aktivt slektsgranskingsår i 1985.

STYRENE I LOKALLAGENE:

Gjøvik/Toten

Per Braastad Gjøvik

Bjørn Bakke Raufoss

Hans Bjørnstad Kapp

Henry Hoel Gjøvik

Hadeland

Hans M. Næss Gran

Arne M. Sandlie Gran

Per Ole R. Olsen Jevnaker

Arne I. Brorson Jevnaker

Brattslekten på Aalstad i Vardal

Av Per Braastad.

Ved skifte etter Tord Eriksen Bratt på Bjølstad i Heidal i 1620 arvet den eldste sønn Tord Tordsen Bratt 5 huder i Bjølstad, den andre sønn Guttorm Tordsen Bratt 5 huder i Øystad i Land og den tredje sønn Kjeld Tordsen Bratt 5 huder i Aalstad i Vardal. I tillegg fikk også hver sønn 200 riksdaler og hver datter 100 rdl. Det var fire døtre som også arvet endel jordegods, så hele jordegodset som ble skiftet utgjorde omkring 25 huder. Den eldste datter Ingrid Tordsdatter er nevnt i det nestsiste tidsskriftet vårt. Hun var gift med Johannes Knutsen Killi og de overtok nordre Hjelle på Dovre. En av deres etterkommere var Peder Olsen Slette fra Heidal som kom til Øystad i Land og fikk stor etterslekt der, blant annet Bjørnstjerne Bjørnson.

Kjeld Tordsen Bratt var den første av Brattene som bosatte seg på Aalstad i Vardal. Han var født ca. 1588 og døde i 1672. Han var kirkeverge i 1631, men lå stadig i strid med sin bror Guttorm Bratt på Øystad. Aalstad var pantsatt til Laurits Aasen i Land og dette pantet innløste Guttorm Bratt og ville drive Kjeld fra garden. I 1644 ble det holdt nytt skifte mellom søsknene på Røberg i Land som også var Brattegods, da Øystad da hadde brent. Dette skiftet var en bekreftelse på det førnevnte skifte i 1620. Men i matrikkelen av 1647 er Guttorm Bratt oppført som eier av Aalstad og Kjeld som bruker. I 1652 er det en ny rettsak om Aalstad mellom Guttorm og Kjeld, og det ender da med at den eldste broren Tord Bratt på Bjølstad kjøpte Aalstad og lar sin 3. sønn Ole Tordsen Bratt bruke garden sammen med Kjeld.

Det er mulig Kjeld Bratt hadde en datter som var gift med Haldor Endresen Braastad, da en Haldor bruker Aalstad sammen med Kjeld. Datteren som vi ikke kjenner navnet på, dør antagelig tidlig og Haldor flytter tilbake og overtar nedre Braastad, da hans eldste bror Gudbrand er gift til Dyhren på Toten og flyttet dit, Haldor er gift igjen før 1650 med datteren på nordre Braastad og han er en tid lensmann i Vardal til hans svoger Jacob Olsen Mustad overtar. Det var antagelig en sønn på Aalstad ved navn Harald Haldorsen, som i 1664 prøver å ta garden Berg i

Vardal som også var Brattegods. Han fører odelssak mot Guttorm Bratts arvinger og vinner først, men taper ved overretten. Harald er oppført i manntallet av 1664 som 28 år gammel og sønn av Haldor Endresen Braastad, men er ikke nevnt i manntallet av 1666, så han må da være død eller flyttet. Vi hører ikke noe mer om ham.

Kjeld Bratts brorsønn Ole Tordsen Bratt kommer da til Aalstad i 1650-årene og de bruker garden sammen. Ole Bratt var født 1633 og døde i 1692. Han var først gift med Marit Andersdatter Prestgard fra Heidal. Hun døde i 1672 og Ole blir gift 2. gang ca. 1675 med Marthe Jacobsdatter Mustad. Ole Bratt skulle ha hatt en sønn i Heidal før han flyttet til Aalstad ved navn Guttorm. Denne sønnen kom senere til Vestlandet og har etterslekt der. En etterkommer er Jon Bratt Otnes som fikk i stand det store slektsstevnet for Brattene på Otta i 1970. Han har også fått laget en stor slektstavle som går bakover til Reinsætten og de norske konger, men alt der er ikke helt å stole på. Ole Bratt og Marit hadde en sønn og en datter på Aalstad. Sønnen Tord Olsen Bratt kom som dragonkvartermester til garden Haugland i Trøgstad og kalte seg Tord Hovland etter garden. Han er forvekslet med den Tord Hovland som var med i krigen i 1716 da prestefruen Anna Colbjørnsdatter fikk stoppet svenskene på Ringerike, men denne Tor var fra Sigdal. Tord Bratt (eller Tord Hovland) har stor etterslekt i Østfold, en etterkommer var statsrevisor N. J. Sørensen som i 1910 førte sak om navnet Bratt helt til Høyesterett mot en norsk gren av de svenske Bratter av Høglunda, hans barn hadde tatt navnet Bratt, men fikk ikke lov til å bruke det. Sørensen fikk lånt ut endel gamle dokumenter fra Aalstad, som jeg har avskrift av. Det gjelder bl.a. skiftet i 1644 og rettsaken i 1652, et dokument fra 1706 og et brev fra Tord Tordsen Bjølstad på Tofte fra 1807 til min tippoldefar der han bekrefter slektskapet med Aalstad og Braastad. Tord selger i 1690-årene etter farens død 1/2 hud i Aalstad som var hans arv, til Michel Christophersen, antagelig en sønn av Christopher Olsen Mustad (bror av lensmann Jacob Olsen Mustad). Tord Bratt dør i 1720 på garden Huer i Askim. Søsteren Marit Olsdatter arvet 1/2 hud i Aalstad og gifter seg i 1706 med Michel Christophersen og de bruker da nedre Aalstad. Faren Ole Bratt satt igjen med øvre Aalstad og denne garden overtar datteren i

annet ekteskap Marthe Olsdatter og hennes mann Ole Andersen.

Michel og Marit på nedre Aalstad hadde bare en datter Marit Michelsdatter 1707-1758 som i 1728 blir gift med Haldor Endresen Braastad og de overtar nedre Aalstad, men de flytter tilbake til Braastad da hans bror Amund dør ugift 1753.

Nedre Aalstad og nedre Braastad blir brukt sammen av sønnen Hans Haldorsen Braastad til hans eldste sønn i annet ekteskap Haldor Hansen overtar nedre Aalstad og gifter seg i 1797 med den eneste datteren på øvre Aalstad Mari Olsdatter, og gardene blir slått sammen igjen til en gard. Hun var sønnesønnsdatter av den førnevnte Marthe Olsdatter og Ole Andersen på øvre Aalstad, både sønnen og sønnesønnen het Ole Olsen Aalstad.

Haldor og Mari Aalstad hadde bare døtre. Den eldste datter Berte Marie ble i 1814 gift med Lars Christiansen Nerby fra Fluberg og de overtok Aalstad. (Hans far var fra Føllingstad i Vardal), og deres datter Beathe Larsdatter Aalstad ble gift med sitt søskenbarn Johan Pedersen Braastad som så overtok Aalstad. Hans mor var også fra Nerby og søster til Lars Aalstad og hans far var bror til konens bestefar Haldor Hansen Aalstad. Beathe og Johan Braastads sønn kalte seg Lars Aalstad og han er bestefar til den nåværende eier av garden - Lars Aalstad som er 12. slektledd etter Tord Eriksen Bratt på Bjølstad.

Bratt-merker

ca. 1530

ca. 1549

ca. 1560

Fra O i Vang til Vestoppland

1. Gudrid på O i Vang, Hedmark gift med en Guttorm. Gudrid kjøpte et halvt markebol i Hovi på Nes 1348 av Guttorm Andreson på Skierve i Romedal.

2. Ingjald Guttormson i O f. om lag 1330, sysselmann på Toten 1358, 1361, gift med Cecilie Sigurdsdr. til Giske (datter til ridder og riksråd, Sigurd Haftorson til Sudrheim, som var sønn til Agnes, datter til kong Håkon V Magnusson).

3. Gyrd Ingjaldson. Han er nevnt i biskop Éysteins jordebok fra 1390-åra og er død før 1448.

4. Gudrid (?) Gyrdstr. fra O i Vang gift med Peter Gudleikson Skeidaker (Skjåk i Nord Gudbrandsdal) f. ca. 1404 døde etter 1482.

5. Cecilie Petersdr. Skeidaker f. ca. 1440 gift med Guttorm Eindrideson (Bratt) f. ca. 1437 døde på Bjølstad i Heidal.

6. Eystein Guttormson (Bratt) på Bjølstad f. ca. 1470-75 døde ca. 1545 gift ca. 1505/10 med Tora Tordsdr. Tjerne, Ringsaker f. ca. 1485-90 døde ca. 1525.

7. Tora Eysteinsdr. (Bratt) på Bjølstad f. ca. 1510 døde 1575 gift ca. 1540 m Erik Trondson Tynnøl, på Bjølstad f. ca. 1510 død før 1606.

8. Tord Eirikson (Bratt) på Bjølstad f. ca. 1545/50 døde 1620 gift med Maren Guttormsdr.

9. Tord Tordsen (Bratt) på Bjølstad, Heidal f. 1575 døde på Bjølstad 1675 100 år gml. gift ca. 1623 med Ingrid Olsdr. Slette f. ca. 1605 død 1672.

10. Ole Tordsen (Bratt) på Ålstad i Vardal 1633-1692 gift ca. 1652 med Mari Andersdr. Prestegard, Heidal.

11. Marit Olsdr. Ålstad, Vardal gift 1706 med Mikkel Kristoffersen Ålstad.

12. Marit Mikkelsdr. Ålstad 1707-1758 gift 1728 med Haldor Endresen Bråstad f. 1689.

13. Hans Haldorsen Bråstad 1734-1800 gift 1769 Mari Pedersdr. Lille Ådnes 1747-1804.

Kilde;

Ledd nr. 1 - 3 er hentet fra Vangsboka av Odd Stensrud og fortsettelsen er fra Hans Bjørnstad, Østre Toten på grunnlag av opplysninger fra Engebret Hougen: "Ættesoge for Gudbrandsdalen" II og III.

Hvor pålitelige er våre anetavler?

Av Leif A. Wien

Det er vel en kjensgjerning at noen slektsforskere lett kommer inn i en eller annen form for ønsketenkning og ved en viss grad av snobberi slår fast som autentiske sannheter ting en enten gjetter seg til eller bare ønsker. Dette er jo helt utilgivelig for en seriøs genealog. De færreste slekter består bare av såkalte "fine aner" ei heller av bare "små" individer. Bak de store finner en som regel de små og omvendt bak de små finner en ofte de store. Det holder ikke å anføre at "en antar" eller at "ifølge tradisjonen" skal det være slik og slik.

Vår kanskje fremste genealog i landet Erik Andreas Thomle slår hardt ned på slike forhold i noen avisartikler fra 1912. Han reduserer ektheten i en rekke slekthistoriske omtaler med ganske hard kritikk. Vi gjengir noen av hans synspunkter på området. Han mener at det blant annet vil være en slektsforskers oppgave å holde øye med at familiens løse påstander om f.eks. adelig nedstamming ikke uten videre tas for god vare. Det er nemlig et altfor bekjent faktum at slektene selv ofte har ganske eiendommelige begreper om sin egen fordums storhet og glans og derfor lett fristes til å påstå en legitim forbindelse med en eller annen "urgammel" adelsslekt, særlig naturligvis da når slekten har et familienavn som bæres av, eller har vært båret av en adelig familie. Slekten selv bærer ofte en uryggelig tro på å høre til denne slekt om det kan foreligge ganske slående beviser for det motsatte. Det kan vises en påfallende mangel på kritikk når det med omfattende sympati pleies alle forsøk på å gjøre slekten så fremragende som mulig og dermed bevisst forsøker å tilfredsstille slektens egen ambisjon. Derved er blant annet gode borgerlige slekter forlenet med et adelsskap som er helt ubevist og alltid vil forbli det.

Det var det adelige skjold, våpenet som var det avgjørende kjennemerke på slekten, derfor er det ganske ukjent at en adelsmann tok en annen slekts våpen. Derimot finnes det flere eksempler på at en har tatt navnet fra andre slekter. Det er nettopp på denne måte en kan forklare at det finnes tallrike adelige slekter som fører samme våpen, men forskjellig navn og derved lettere forklarlig at det

finnes mange borgerlige slekter med adelige familienavn. Nettopp fordi den adelige slekt selv ikke la så stor vekt på navnet kunne den se på at borgerlige slekter som enten stod i tjenerforhold eller på annen måte stod slekten nær, enten selv optok og brukte navnet eller de lot sine barn oppkalle etter en eller annen adelsmann. Det forekommer også, om enn sjeldnere "uekte" forbindelser, men de er vel mindre attråverdige. Så langt E. A. Thomles vurderinger.

Det kan knytte seg mange andre interessante forhold ved en ætts virkelige stilling fra gamle tider. Det kan vise oss mange historiske ting som en til å begynne med ikke har rede på. Dette vil ha en ganske annen interesse enn det kuriosium at en lang rekke av lite påaktede ledd fører tilbake til en eller annen adelsmann. Dessverre vil det være vanskelig å dokumentere slektsrekker lenger bakover enn til ca. 15-1600 hvis en ikke fra før har optegnelser som kan antas autentiske, og dette er sjelden blant den alminnelige bondebefolkningen. Her gikk det mest på muntlige overleveringer. Kommer en derimot inn i en embedsmannsfamilie er mulighetene større da de jo var penneføre i en langt større grad. Vi må i det hele tatt skjeldne mellom en slektsroman som kan gi anledning til både diktning og fantasi, og en autentisk slektshistorie som ikke gir rom for uvirkelighet.

Et interessant eksempel har vi her i distriktet eller her i landet kanskje helst i forbindelse med ætten Skunch eller Skanche. Denne svenske ridderætts stamfar regnes i Sverige for å være Carl Skanche som sies å være gift med datter av kong Olav Haraldsson, søster av Magnus den gode, som var konge i Norge 1035-1047.

Denne Carl Schanche levde da omkring år 1000 før riddervesenet var kommet hitopp, men Ørjan Carlsen som var død i 1477 omtales som ridder og lensmann i Jemtland. Han var eier av godset Hof med dets herligheter gift med Marit Jønsdtr. men hadde utenfor dette ekteskap sønnen Carl Ørjansen som igjen hadde sønnen Jens Carlsen, far til biskop i Hamar, Carl Jensen Jemte som fikk en hard medfart av prins Christian, den senere Christian II. Carl Jensen var først kannik i Hamar så sogneprest på Toten, men i 1504 biskop på Hamar. Ved nyttårstid 1508 kom det til opprør mot kongen med Herlog Hudfat som anfører. Han drepte 2 futer og låste inn hertug Christian på Hamar gård. Hertugen rømte imidlertid derfra og i spissen for sine

krigere trengte han bøndene inn i skogene, kringsatte deres befestede bråter og tok til fange både Herlog Hudfat og flere førere. De ble utsatt for pinlige forhør i Oslo før de ble halshugget utenfor Akershus der deres hoder ble satt på staker. De kunne sees der hele 20 år etter.

Nå var biskop Carl Jensen mistenkt for å ha del i dette opprøret og hertugen fengslet ham på Akershus. Under et rømmningsforsøk derfra brakk han det ene benet og dette påskyndet hans død. I 1511 ble han tatt ut av fengslet for å føres til erkebiskop Erik Walkendorf i Trondhjem, men før han tiltrådte reisen døde han i slutten av 1511 i Oslo der han hadde opphold hos biskop Anders Muus. Disse opplysningene er hentet fra Jemtland Læns Fornminnesforenings tidsskrift der biskop Carl Jensens skjebne er skildret i detaljer. I Per Gopleruds arkiv i Hedalen finnes en slektsrekke fra Harald Hårfagre i 17 ledd ned til biskop Carl Jensen Jemte.

Forklaringen på at denne høye geistlighet som måtte leve i et slags sølibat, hadde avkom, er at han som prest på Toten hadde anskaffet seg "samboerske" med hvem han hadde flere barn. Så "sier tradisjonen" at hun rømte med barna til Hamar Kapitels gods Landåsen eller Åsen i Land. En av sønnene var Jens Carlsen Landåsen f. før 1500 som hadde sønnen Johannes Jensen Landåsen, lagrettesmann i 1605, gift med enken Ingeborg Gaarder på Østsinni.

Jens Carlsen hadde også sønnen Oluf Jensen Hillestad gift med Damøy. Biskop Jens Nilsen hilste på dem ved sin visitas i Land 1594. Olufs sønn Laurits var eier av Landåsen, men eide også 2 huder i Haugsrud i Begnadalen. Laurits hadde to sønner, den eldste Ole Lauritsen Landåsen og Magnus eller Mogens Lauritsen Hvalby. Dette er vel og bra riktig tilbake til Jens Carlsen Landaasen, men var han sønn av biskop Carl Jensen Jemte Skanke? Her kommer da bl.a. E. A. Thomle og slår kaldt vatn i det blå blodet ved å betegne disse opplysninger som "høyst upålitelige".

Videre ved en norsk henvendelse til Ridderhusgenealog F. Wernstedt i Stockholm i 1954 om bl.a. slekten Skankes og Bratts våpen, Skankes et bøyd mannsben med sporer. Ridder Ørjan Skankes sverd og sporer er oppbevart i Høgaas kirke i Sverige. Den angivelige slekt etter biskop Carl Jensen her mente seg interessert i dette våpenskjold. I et svar på denne henvendelse slutter Hr. Wernstedt slik:

"De av Eder omnemnda personer i Norge kunne omøyiligen leda sina anor tilbake til slægten Bratt af Høglunda. Denne ætts våpen kan følgjaktligen icke anvendas før Edert syfte. Før at Skunch-våpenet skall kunna anvendas måste det ledas i bevis at släktskapen med de Skunchar som bære det angivne våpnet ej stöder på namnlighet utom ær virkelig. Kan ej en dylik släktskap bevisas måste jag bestämt avråda från at før endamålet anvenda ifrågåværande våpen. Jag skulle velja föreslå at Ni sätter Er i förbindelse med en norsk medeltidsforskare før at få verkliga förhållandet klarlagt".

Ja, mange kan bli skuffet, men en får si som gjesten da faren presenterte sine sønner, en jurist, en lege og en rektor. "De kan da være bra folk for det".

En kan utmerket godt "av godtfolk vera fødd" om blodet har bare alminnelige røde blodlegemer.

Kommentar:

Karl
på Hov i Hackås.

Hr. Ørjan Karlson
på Hov
n. 1435-70-
var død 1477
g. 1. m. NN

Jens Karlson
n. 1435-76-
var død 1488

Karl Ørjansson
n. 1470-82-
var død 1488

Karl Jensen
f. ca. 1460/65 + 1512
biskop i Hamar.

Ørjan Karlsson
på Hov,
n. 1500-1530.

Her er Karl Ørjansson og Hamarbispen fettere, noe som synes å passe bedre kronologisk enn å gjøre Karl Jensen til sønnesønn av Karl Ørjansson.

J.E.J.

SLEKTSHISTORISKE TIPS

Av Svein-Erik Ødegaard.

Søsken med samme navn.

Når vi har rekonstruert en familie ut fra vielse og dåpsinnføringer, hender det ofte at flere i barneflokken har samme navn. Men leter vi videre under begravellesinnføringer i kirkeboka, finner vi som oftest at den eller de første med det aktuelle navnet døde tidlig, og så har et nytt barn fått samme navn.

Hvis vi derimot ikke finner den forventede begravellesinnføring skal vi ikke være 100% sikre på at det er mangler i kirkeboka eller at vi ikke klarer å finne fram.

Det finnes nemlig en del eksempler på at levende søsken med både felles far og mor har samme navn. Teoretisk kan årsaken være at to forskjellige personer med samme navn bevisst skulle oppkalles. Men helst tror jeg at det var det sterke ønsket om at visse navn skulle gå videre i slekta som lå bak. BARNEDØDELIGHETEN var som kjent stor i tidligere tider, og kanskje viste den første som fikk navnet seg å være svakelig i barneåra.

Jeg skal trekke fram to eksempler fra Toten. Det første gjelder et gardbrukerektepar på Nedre Vang i Totenvika:

Johannes Toresen, født ca. 1626-32 død 1717
g.m. Berte Nilsdatter Vang, født ca. 1638, død 1728.

Barn:

1. Erik, født ca. 1663, g.m. Berte Larsdatter, bosatt Drager, Vestre Toten.
2. Einer, født ca. 1664, bruker Horgen, Nes på Romerike.
3. Nils, født ca. 1673, neste bruker på Vang.
4. Kristen, bruker Holter, Nes på Romerike.
5. Nils, kalt "den yngre" i 1717, g.m. Marte Olsdatter.
6. Maren, g.m. Anders Ellingsen, bosatt Oustad, Østre Toten.
7. Kirsti, født ca. 1680, g.m. Ole Pedersen, bosatt Oppegård, Østre Toten.

Blant annet skiftet etter Johannes Toresen i 1717 beviser at det var to Nils-er med samme foreldre i denne barneflokken. Om Nils "den yngre" får vi vite i 1717 at han var "bortløpen, men gift med Marte Olsdatter, 5

umyndige barn". Nils giftet seg på Toten i 1697 med Marte Olsdatter, men bare ett barn, Kristen, er døpt her, i 1698. Siden brødrene Einer og Kristen bodde i Nes på Romerike i 1717, er det mulig at også Nils "den yngre" havnet her, ihvertfall inntil han forsvant ("bortløpen").

Poenget var at vi har to brødre med navn Nils. Mora Berte Nilsdatter var fra garden Nedre Vang, og det er tydelig at det er hennes far, Nils Julsen (også "Giørsen", vel en utvikling fra middelaldernavnet Gyrd), som skulle oppkalles. Den eldste Nils tok over garden. Kanskje var det opprinnelig født enda en Nils som eldste sønn, som døde, siden Nils "den eldre" er yngre enn brødrene Erik og Einer. Kanskje var det også ønsket om at Nils-navnet skulle følge garden, som gjorde at de to eldre brødrene havnet andre steder.

Hvor Johannes Toresen kom fra, vet vi ikke. En bygdebokforfatter har sjelden tid til å spesialforske de mange slektsproblemene. Men det er sannsynligvis mange nålevende etterkommere av Johannes Toresen, så det vil være interessant om noen kunne finne ut om opphavet. Siden i det minste to av sønnene havnet i Nes på Romerike, er det kanskje på de trakter en bør begynne å lete.

Disse sønnene på Holter og Horgen har jeg sjekket først etter at bygdebokmanuskriptet var levert trykkeriet. Ifølge Thor Hexebergs gardshistorie for Nes, bind 1, var Kristen Johansen (egentlig Johannesen) gift med enken Berte Kristoffersdatter på Nedre Holter. De hadde ingen barn. Forfatteren har hatt rett i sin mistanke: "sanns. fra Toten".

Derimot har han ikke visst at Einer Johannesen på bruk I av Horgen var fra Toten. Einers fødselsår er i bygdeboka satt til 1644, ut fra oppgitt 90 år ved begravelsen i 1734, mens manntallet fra 1666 på Toten viser at han var født ca. 1664. Det er langt fra første gang jeg kan bevise en feil i alder ved død på ca. 20 år. Einer (Einar) Johannesen var gift med Mari Guldbrandsdatter, ca. 1674-1737, og de hadde 8 barn: Marte, Nils, Kari, Hans, Åse, Peder, Johan og Mari. Ekteskap er kjent for de 6 eldste barna, hvorav Marte og Åse var gift 2 ganger. Sannsynligvis er det etterslekt i dag etter denne totningen.

Så var det det andre eksemplet. Det er hentet fra skiftet på Glemmestad i 1698 etter Ture Vernersen, gift med Kari Olsdatter. Deres sammen avlede barn var blant annet "Kari den Eldste" og "Kari den yngste". Som ved Nils-ene på Vang har dette skapt uoverensstemmelser i slektsarkivet på Toten Museum, rimelig nok - siden den enkelte innføring har skjedd uten oversikt over alle kilder.

Den eldste Kari Turesdatter giftet seg i 1710 med Nils Pedersen, bosatt Glemmestadstuen, og "Kari Turisd. Glemmestadstuen" ble begravet 3. april 1746, oppgitt å være 78 år.

Den yngste Kari Turesdatter giftet seg 1. gang i 1713 med Jens Olsen, som døde i 1727 med skifte på Glemmestad. Deretter giftet Kari seg 2. i 1727 med Halvor Pedersen. "Kari Thuresdatter Glemmestad" ble begravet 27. november 1768, oppgitt å være 80 år, med skifte året etter.

Det er ingen grunn til å overdrive momentet med helsøsken med samme navn, men en skal huske på det som en mulighet i eldre tid. Enkelte vil nettopp stamme fra slike helsøsken som i eksemplene ovenfor, og da kan det lett oppstå vanskeligheter og forvekslinger.

Fortidsvern

- er navnet på medlemsblad for Foreningen til norske Fortidsminnesmerkers bevaring. Oppland avdeling, og er i år kommet med to nummer. Siste hefte er på 16 sider og inneholder artikler blant annet om Igelsrud og Gullen i Jevnaker, Hunn gård på Gjøvik, Gjøvik byhistoriske samlinger og seterselet på Solbråsetra i Sør Fron. Artikkene er korte og gir opplysninger av interesse for lokalhistorikeren. Formann i Foreningen er Kristin Jahnsen, og redaksjonen for skriftet består av Vilhelm Lange, Kristin Jahnsen, Thore Desserud og Brede Mørtvedt.

Opplandsarkivet som holder til på museene i Oppland, har mangt å by på for en slektsforsker. Hva som finnes av materiale vil en få innblikk i ved å studere katalogene som er gitt ut, og nye følger sikkert i framtida. Arkivene er åpne, en får hjelp og har muligheter for å sitte i ro og studere det som finnes, og der er også muligheter for kopiering.

Forleden dag gikk ferden til Maihaugen der materialet for Gudbrandsdalen befinner seg. Materialet er delt etter arkivskaper og etter bygder, og det er greit ordnet. Av aktuelle arkivskapere er Leif Midthaug, som arbeidet på Hamar Statsarkiv og Engebret Hougen som skrev Ættesoge for Gudbrandsdalen i tre bind. Det finnes mye materiale etter disse to. En god del av dette er ikke offentliggjort. Midthaug fikk mange brev til besvarelse og det er stort sett materiale innsamlet for å svare på forespørsler som er arkivert. Her finnes ofte både brevet, kladden og svaret. Midthaug var godt kjent i Statsarkivet og kunne la disse kunnskapene være til glede for andre.

Det er kanskje ikke kjent for svært mange at Maihaugen også har liggende et utkast til gardshistorie for Fåberg skrevet av lærer Aksel Hattestad. Det ble også tid til å ta noen stikkprøver her og en fikk se at der er samlet veldig mye stoff for garden, men mindre for husmannsplassene, og at det her er gjort mye arbeid som andre kan slippe å gjøre. Men likevel er det nok sannsynlig at om dette manuskriptet skal være utgangspunkt for gardshistorie så vil det nok synes naturlig at det må gjennomarbeides og utvides en god del. Hattestad gjorde arbeidet på fritida. Han hadde sitt virke i Ringeby, og hadde et stort kontor der materialet lå utover i greie bunker og etter et kronologisk logisk system slik at det var relativt lett å finne fram opplysninger. Muligens kan en si at utkastet til gardshistorie er sterkest og best når det gjelder de eldste tider. Restriksjoner når det gjelder benyttelse av kilder fra vår egen generasjon vil jo gjerne føre til at framstillingene må bli noe snauere for vår tid.

Alt i alt kan en si at Maihaugen har mye materiale av interesse for slektsforskere og naturlig nok særlig for dem som har røtter i Gudbrandsdalen.

AA.

Christen Pedersen Fall, 1734-1762, hans forfedre og de nærmeste etterkommere

Tollef Olsen på øvre Fall i Land (1702-1776) hadde ingen sønn men tre døtre. Den eldste het Siri, født 1730, gift 1747 med Ove Daniel Midtberg (se innlegg til spørsmål 26). Tollefs andre datter Catrine, døpt 1732, ble gift 1. gang i 1751 med Nils Larsen på nordre Halmrast, han døde allerede året etter bare 26 år gammel (1 datter), og andre gang med Gudbrand Gundersen som ble gardbruker på N. Halmrast og har stor etterslekt. Tollefs 3. datter Mari, døpt 1734 er mest interessant i denne sammenheng. Mari Toll-efsdtr. ble gift første gang 1754 med Christen Pedersen fra Ringebu. Samme året skjøt Tollef garden øvre Fall til svigersønnen. Hvordan kunne en mann fra Gudbrandsdalen havne i Land?

Christen døde allerede 1762 bare 27 år gammel opplyser kirkeboka for Land, altså var han født 1734-35. Ved undersøkelse i kirkeboka for Ringebu finnes bare én Christen Pedersen født ved ovennevnte tidsrom. Han var døpt 14.3. 1734. Foreldre var Peder Olsen Rottås og hustru Berte Christensdr. Fliflet fra Fåberg.

Rottås heter to fullgarder på vestsida av Lågen i Ringebu. Hver gard skyldte i 1604 2 1/2 hud og 18 merker fisk. Kongen eide 1/2 hud og de 18 merkene med fisk, prestebølet eide 1 hud og en hud var krongods.

Peder Olsen på nigard'n Rottås var født 1699 og døde i 1742, begravet 18.6. Hans far var Ole Torgersen Mælum, han brukte både Mælum og Rottås. Han var født 1663. Han betegnes "en mann i velmakt". Ole var gift med Anne Andersdr. Segalstad i Ringebu, Oles far het Torger Olsen Rottås, født 1621. Hvem han var gift med, vites ikke.

Peder Olsen Rottås f. 1699 var altså gift med Birte Christensdr. Fliflet f. 1714 og døde 1737, bare 23 år gammel, begravet 18/4 i Ringebu. Hun var datter til løytnant Christen Torstensen Fliflet, født 1685 og døde i Trondheim 1718 da svenskene invaderte Norge.

Løytnanten var gift med Eli Stenersdr. Waalen fra Østre Gausdal (1687-1762). Hennes foreldre var lensmann i Gausdal Stener Svendsen Waalen (1659-1743), gift med Eli Johnsdr. Fjerdrum i Gausdal (1663-1732). (Lensmannen

hadde sønnen John hvis mange sønner tok navnet Stenersen, så John er stamfar til Stenersenslekta).

Så tilbake til Land og Christen Pedersen Fall. Som en ser ovenfor døde hans mor i 1737 og faren i 1742, så gutten ble foreldreløs da han var 8 år gammel. Det var da naturlig å tenke at han vokste opp hos nære slektninger. Og det hadde han i Søndre Land, i det hans mors søster Anna Dorothea Christensdtr. Fliflet var gift med gudbrandsdølen Peder Olsen Slette på Øystad. I kirkeboka for Land står at Christen Pedersen Øystad er konfirmert i Fluberg kirke Dom, p. Trin. 1749. (Peder Olsen Øystad hadde også en sønn som het Christen Pedersen, men han var født i 1745 og ble gift med enken Berte i S. Lomsdalen). 6 år etter konfirmasjonen ble så Christen gift til øvre Fall. -Christen og Mari hadde fire barn:

1. Peder, døpt i Fluberg 13.4. 1744, mere vet vi ikke om ham.

2. Berte døpt 1757, antagelig død før 1. mars 1786 (se nedenfor).

3. Mari, døpt i Hov kirke 14. februar 1760. Hun ble gift med John Johansen Rud på Østsinni. I tingboka for Hadeland og Land fant jeg dette: Avkall datert 1. mars 1786, tinglest 24.7. fra John Johansen Rud til sin svigerfar Hovel Olsen Fall (Mari Tollefsdatters 2. mann) for sin hustru Mari Christensdtrs. arv etter far og søster, tilsammen 262 rd. 3 ort 23 skilling, ennvidere hva hun har fått i gave av sin bestefar Tollef Olsen og Christen Fliflet i Gudbrandsdalen 43 rd. 3 ort 20 sk., tilsammen 306 rd. 3 ort 19 sk.

4. Christence døpt i Hov kirke 23. mars 1762, konfirmert 1776, trolovet den 19.2 og ektevigd den 23. mars 1789 med Torger Christensen Granum i S. Land. De sistes etterkommere er på nedre Fall i dag, Granum og mange andre steder.

Som en kan se foran var Christen Pedersen Falls mormor Eli Stenersdtr. Waalen fra Gausdal. Waalen er en stor gard i Gausdal, og Elis forfedre kan følges både til Listætta, Gjeslingene og til den eldre Brattætta. (Dette er vel slikt mange kjenner fra før).

Gulbrand Sand.

Gravskrift fra Land.

VITTIGHED OG SAMVITTIGHED,
vigtige Pligter og en rigtig Handle-Maade
udmerke den oplyste, den retskafne Christen
fra den almindelige Hob,
Liig Solen i sin fulde Glands,
der gør at alt andet Lys taber sit Skin;
Saaledes fremviiste sig blandt Menneske-Slægten
DEN ÆRVÆRDIGE OG DYDERLIGE MATRONE
DOTORTHÆA HEDVIG
BENTSON;

Fød i Edsvolds Præstegaard den 8de Juni i 1708,
og opdragen i Gudfrygtigheds, den sande Viidsoms, Skole,
til at være Kiønnets Ziir,
et Dydernes Mønster
og sin Levetids Beundring,
anviiste Forsynet HENDE den vidløftigste Virke-Kreds,
for at gjøre HENDE bekiendt
som en yndig og troefast Hustrue,
fra den 24de Juni i 1736 til den 15de Julii 1786,
udi en exemplarisk - kiærlig Egtestand
Med Herr Niels Dorph,
fordum Provst og Sogne-Præst til Lands Præstegield,
som den fornuftigste Moder for en elskværdig, nu
Himmelsalig Datter,
Den omhyggeligste Beste-Moder for 5 igeinlevende
Børne-Børn,
og en ærværdig Olde-Moder for 4 Børne-Børns Børn,
Hvilke alle ved at bære HENDES Præg,
og med Taknemmeligheds Taare at hædre HENDES Urne,
ere HENDES Dyders usvigelige Vidner.

LANDS - MÆND!

J, som i mere end 50 Aar kiendte HENDE som Stædets
Velgjørende,
og en uligelig Huus-Moder,
giemmer omhyggelig dette Støv,
at det maa blive Eders Hustruer en daglig Erindring
om DENNES Flittighed og Forsynlighed uden Karrighed,

Godgjørenhed uden Pralerie.

Venlighed og Velvillighed mod alle uden Egennytte
og Reenhed i Sæder uden Sminke,

Hvorved de kunde gjøre Eders Huuse berømmelige,
medens de leve,

og deres egen Død beklagelig, om DENNES, endog i det
84de Aar;

thi saaledes levede og handlede DENNE,

at alle, som kiendte HENDIS Hierte og Vandel, hylede,
da HUN og roelig og fort hensov den 7de Secember 1791.

Dog ney! blot forsvandt, for at modtage Dydens sidste
Belønning,

Den ufokænelige og ubesmittelige Arv,
som var HENDE bevaret i HIMLENE!!!

B. Sverdup.

Christiania, trykt hos Jens Ørbek Berg.

VITTIGHED OG SAMVITTIGHED;
vigtige Pligter og den rigtig Handle-Maaede
udmærke den oplyste, den retskafne Christen
fra den almindelige Hob,
Liig Solen i sin fulde Glands,
der gjør at alt andet Lys taber sit Skin;

Saaledes fremviiste sig blandt Menneſke-Slægten
DEN ÆRVÆRDIGE OG DYDERIGE MATRONE

DOROTHÆA

BENTSON;

GRAM

Familien Gram har sine eldste kjente røtter i Herjedalen i Sverige men har bodd her i landet fra 1500-tallet og har mange forgreninger. Det finnes opplysninger om slekta i større norske konversasjonsleksika, i Dansk Biografisk leksikon, i Norsk Slektskalender bind I og Vardal bygdebok. Her i distriktet hadde slekta prester i Vardal og Land.

1) Stamfaren på farssida hette Mads. Ett sted er det antydnet at han var prest i Fron i Gudbrandsdalen, og sønnen hans var så:

2) Peder Madsen Gram, prest i Herjedalen og seinere i Fron der han døde i 1586. Han var gift med ei Birgitte og de fikk sønnen:

3) Laurits Pedersen Gram som ble født i Fron ca. 1570 og døde samme sted i 1645. Han var fogd i Gudbrandsdalen og bodde på garden Forr. Han var med i Sinklarfeiden i 1612 med ei avdeling fra Ringeby. De hadde tatt oppstilling der i bygda, men etter som skottene ble nedkjempet i Kringen lenger opp i dalen, kom ikke Gram direkte med i krigen. Han var gift og hadde trolig sønner:

a. Jens død 1667 som sogneprest i Vardal gift 1. gang med Malene Gundersdtr. død 1662 og gift 2. gang med Else Zachariasdtr. Frensesonius f. ca. 1637 døde 1713 i Modum. Hennes foreldre var sogneprest Zacharias Søfrensson Frensesonius.

b. Nils, sogneprest i Land, død 1680.

Jens Lauritsen Gram hadde barn:

I første ekteskap:

- a. Laurits
- b. Gunder.

I andre ekteskap:

- c. Zakarias
- d. Mads, se neste ledd.

Mads Gram, kapellan i Gran gift med Kirsten Knutsdr. Morsin. Barn:

a. Peter død før 1715

gift 1697 med Trine Sophie Olsdr. Brun.

b. Nils 1664-1713, prest blant annet i Tønsberg, fikk en omtomlet tilværelse, reiste mye, ble avsatt fra kjole og krave og forvistes fra landet. Han ble gift i 1689 med Anne Mikkelsdr. død 1706.

Det er en lang artikkel om ham i Dansk biografisk leksikon, så han ble en kjent person også i Danmark.

I Olai Ovenstads militærbiografier over norske offiserer er også nevnt flere med familienavn Gram som trolig er av den slekta som her er omtalt. Artikkelen om familien Gram i Norsk Slektskalender I fra 1949 er på åtte sider og har opplysninger om etterkommere av to grener av denne slekta fram til utgivelsesåret.

Nils Gram f. ca. 1599 og død 1680, prest i Land var en fargerik personlighet. Han var gift med Johanne Pedersdr. Colding (datter av prest i Aurdal Peder Colding og hustru Dorthé Knutsdr. fra Sverige).

Ett av barna var Anna Nilsdr. Gram gift med Erik Thuesen Bahr (sønn av presten Thue Achesen Bahr i Vang i Valdres).

Barn: Margrete Eriksdr. Bahr på Bø gift med Håkon.

Nils Gram, Pastor i Land
JTB

Ord og uttrykk

(Fortsettelse):

Makeskifte: Bytte av én fast eiendom mot en annen.

Mangle på odelen: Lyse pengemangel eller reise odelssak.

Manu propria: Ofte forkortet m. p. betyr: med egen hånd, det vil si: utferdigeren har underskrevet brevet eller protokollen sjøl.

Markegang: Eller delegang, grensegang, befaring for å finne grensa mellom to eller flere gardar. Til dette arbeidet ble vanligvis oppnevnt et antall lagrettemenn.

Matrikkel: Er i dag oftest fortegnelse over jordeiendommer. Matriklene er nyttige også for slektsforskere.

Matrikelgard: Den enhet som i matrikkelen har ett gårdsnummer (matrikelnummer). En matrikelgard kan bestå av flere bruk med ulike bruksnummer.

Moldbenk: Veggfast kassebenk i en bolig, fylt med jord for å gjøre huset varmere.

Mummesak eller mummesnakk: Det å sette ut usanne rykter som kan skade noen, bakvaskelse.

Mundering: Utrustning, særlig den enkelte soldats klær og våpen, uniform, mundur.

Natthold: Godtgjørelse til sognepresten for utgifter ved opphold ved annekskirken.

Nattstue: Trolig betegnelse på overetasjen i et loft når det var satt inn peis eller ovn der. Andre betydninger kan forekomme.

Navnegard: I bosetningshistorisk terminologi uttrykk for den enhet som blir - eller man antar at har vært - betegnet med ett gardsnavn. Navnegarden kan omfatte flere matrikelgarder og bruk.

9bris: November ("den niende måned").

Non: Av latin nona hora den niende time. Tidspunktet klokka tre om ettermiddagen.

Nonsheig: Dag som er helligdag fra non av.

Nu: Kar, trau eller kiste laget ved å hule ut en stokk. Kunne brukes som knatrau, til oppbevaring av korn eller malt, som vanningskår for krøtter o. a.

Ny stil: Betegnelse på den gregorianske kalender som i Norge og Danmark avløste den julianske år 1700.

Overgangen skapte enkelte problemer.

Nærkone eller nærkvinne: Jordmor eller hjelpekvinne ved fødsel.

Nøklepige: Husholderske for prest i katolsk tid.

Det var ikke uvanlig at de også hadde barn sammen.

Oppgivelsesskifte: Skifte som holdes ved inngåelse av føderådsforhold. O. ble vanligvis holdt når gjenlevende ektefelle skulle skifte etter først avdøde, men kunne også holdes av ektefeller i levende live.

Ottemål: Egentlig betegnelse på døgnets første økt fra halv to til fem om natta. I nyere tid ofte brukt om slutten på dette tidsrommet, da det kunne være på tide å stå opp.

Pannepute: Pannebind av svart fløyel eller silke og med kniplinger eller galuner, i 1600-årene særlig brukt av fornemme damer på reise.

Pantebok: Bok hvor alle tinglyste dokumenter særlig da når det gjaldt faste eiendommer, skulle innføres.

Petisjon: Bønneskrift, ønskemål, framstilling til myndighetene.

Postill: Prekensamling over tekster som ble nyttet i gudstjenesten, ei utgreiing for hver helligdag i året.

Prebende: Jordegodssamling, opprinnelig opprettet som alterstiftelse, lagt som underhold til de enkelte medlemmene av et domkapitel.

Prestepina: Populært navn på Oslohumanisten Halvar Gunnarssons "åndelige spørsmålsbok" som inneholdt repetisjonsstoff fra bibelhistorien.

Prestetiende: Prestens del av tienden.

Kilde:

Norsk historisk leksikon, ei nyttig bok der en finner forklaringer på de fleste uttrykk en vanligvis støter borti.

Om missalet fra Vardal

Det er mulig dette i første rekke har mer lokalhistorisk enn slektshistorisk interesse. Men spørsmålet har reist seg ved lesningen av sammenstillingen i missalet.

Det gjelder det som omtales i forbindelse med Alm (s. 12 3/84). Det ser ut til at Kvale regner med at det er samme Alm gård som omtales både på latin og på norsk.

Men er det det? I såfall hvorfor omtaler ikke Vegle stedene på latin?

Iallfall er det mest sannsynlig at det er Alm gård i Fjeldsmarken på Toten som omtales på latin. Vegles svigerfar Karl Tordssønn Skonk var prest på Toten. Og det er sannsynlig at Vegle hadde veien forbi Alm på Toten når han besøkte svigerfaren eller futen på Hallingstad.

Det skal dessuten visstnok ikke være noen spor etter noen Halvard eller Halvor på Alm i Vardal. I 1565 var der en Nils på den gården. For å underbygge at det er Alm på Toten som får "æren" av å bli omtalt på latin går fram av følgende sammenstilling i Missalet:

Februar:

4. Døde Jacop Brun på Thodenn 79.

5. Anno domini 1579 døde her Jacob Brun på Thodenn (anført i marginen) 79 filia Haluardi Alm abiit.

8. Anno domini 1578, den ... febr. drog Adrian Barsker borger ij Oslo fra Jacob Brun druchen, och emellom Hoffuin och hans (!) druchnit. -----"

Den første setningen hvor Halvard Alm nevnes betyr vel: "Halvard Alms datter døde 1579 5. februar." Samme datum og like etter at han skriver at hr. Jacob Brun på Toten er død. I den følgende setning nemnes også Jacob Brun - det gjelder året forut - der er det underforstått at han bor på Toten.

(Dette utdraget og kommentaren er hentet fra utgreiing om Almgården på Totens eldste historie). - Kan noen svare meg på følgende: Var det Alm på Toten eller Alm i Vardal som ble besøkt av pest i 1584? Dersom en skulle legge Vegles måte å uttrykke seg på til grunn, vil min spinkle tese være: At siden dette Alm ikke omtales på latin må en gå ut fra at det er en annen Alm gård enn den førstnevnte. Altså: pesten var på Alm i Vardal. Kan noen bekrefte eller avkrefte dette?

Tormod Grønland.

Et foreløpig svar

Dette var en både overraskende og interessant reaksjon på artikkelen min. Jeg tenkte faktisk ikke over at denne Haluward Alm kunne være fra Alm på Toten. Slik Grønland framstiller det, er det jo svært sannsynlig. Navnet Haluward eller Halvor hører jo tradisjonelt til på denne garden.

Det er også en annen tanke som har slått meg etter å ha lest Tormod Grønlands innlegg: Gudstjenesten som nevnt i forbindelse med Haluward Alms død, kan ha vært i Fjeld kirke, den stod vel der på den tid. Vegle kan ha forrettet den for sin svigerfar. Han hadde jo da kort veg opp til Alm og fikk den triste nyheten da han kom innom på veg hjem - eller til sin svigerfar.

Vennlig hilsen Torstein Kvale.

Biskop Jens Nielssøn reiste over Toten i 1590-åra og da er notert følgende interessante opplysning:

"Noch en kircke heder Fieldz kirche liggendis i nord fra Haaff 1 mijll, der giøres ingen tienniste"

(Se TOTN nr. 4 (1959) s. 256). - Red.

Mer omkring missalet

Torstein Kvale har på side 12 i nr. 3/84 et spørsmål om: "Hvor er Kiellø?". - Litt overfor Lunner stasjon ligger et vann som heter Kalvsjø, men uttalelsen er omtrent "Kæssjø", det er mulig uttalen dengang i 1579 var noe annerledes enn idag.

Hilsen Arne M. Sandlie, Gran.

B O R C H

Familien Borch stammer fra Danmark, og ei grein av slekta har bodd her i landet siden 1600-tallet. H. H. Neumann som var sokneprest i Vestre Toten, har samlet opplysninger om denne slekta, og her kommer et oversyn over noe av det han har satt opp.

1. Morten Claussen Borch 1530-1590 var sokneprest til Sønder Borch i Danmark. Sønn:

2. Claus Mortensen Borch 1560-1604, også sokneprest til Sønder Borch. Barn:

a. Aleksander, se nedenfor.

b. Olaf Claussen Borch, prest i Nørre Borch i Danmark far til Oluf Borch, professor.

3. Aleksander Claussen Borch 1590-1661, han flyttet til Norge og ble sokneprest i Elverum og gift med Anne Livsdr. Fire barn:

a. Jens Borch død 1670, etterfulgte sin far som prest i Elverum. Hadde sønnene Anders Borch 1667-1741 som var slottsprest på Akershus og Aleksander Borch 1668-1725, prest, far til Hans Borch, prest og titulær professor.

b. Jacob Borch 1632-1668, prest gift med Mette Jakobsdr. Bruun. Sønn: Jacob Jacobsen Borch, feltskjær, død 1732 gift 1698 med Abigael Christensdr. 1655-1743. Sønn: Christen Jacobsen Borch 1700-1756 gift 1721 med Mari Siversdr. Stabo, Toten 1703-1759.

c. Liv Borch, se nedenfor

d. Cathrine Borch 1640-1732 gm Hans Thomassen Holst, sorenskriver.

4. Liv Borch død 1698, sorenskriver i Elverum gift med Hilleborg Hansdr. Tank. Seks barn:

a. Aleksander, druknet i Holland 1697

b. Margrete, "oldemor til Johan Sverdrup".

c. Hilleborg 1664-1727, gift 1696 med Johan Nernst 1662-1724, fogd på Toten.

d. Ole Borch, se nedenfor.

e. Anne Cathrine ("var fadder på Toten den 17. mai 1695")

f. Hans døde 1697 i Lade.

5. Ole Borch 1670-1762, lensmann i Jevnaker, bodde på Bjellum, gift 1711 med Lisbeth Abrahamsdtr. Tre barn:

a. Knud Borch 1716-1771, lensmann i Jevnaker og var eier av Selvik i Hurum der han døde.

b. Abraham, se nedenfor

c. Hans Borch 1725-1773 kjøpmann i Kristiania.

6. Abraham Borch 1722-1783 lensmann i Jevnaker, bodde på Bjellum gift 10/12 1748 med Karen Olsdtr. Balke. Fire barn:

a. Anne Christine Borch gift med Ole Hannestad, lensmann i Slidre. Sønn: Abraham Borch, Valdres gift 22/7 1803 med Ingeborg Olsdtr. Taraldrud. Sønn: Ole Christian f. 1806.

b. Ole Chr. Borch 1751-1771 etatsråd.

c. Thomas Borch, se nedenfor.

d. Karen Tank Anker Borch gift med Joh. Stenersen, godseier Mo, Jevnaker.

7. Thomas Borch, på Bjellum.- Barn:

a. Abraham Borch, se nedenfor

b. Henrich Borch 1784-1848, rektor i Drammen. Barn: Johanne C. W. L. Borch gm Micahel A. H. Breien 1824-1872 overrettssakfører, og Hans R. Borch 1832-1889, godseier på Mo.

8. Abraham Borch 1786-1847 sokneprest til Kongsberg. Barn:

a. Ulrich Borch 1832-1903 sokneprest, far til H. M. K. Borch, sorenskriver f. 1859.

b. Carl Tank Anker Borch, overlærer i Stavanger. Barn: Abraham Borch, lege, Hersleb B. Borch, prest i Larvik, Einar Gram Borch 1870-1952, eier av garden Mo, Jevnaker.

c. Thomas Jonathan Borch, justitarius.

(Avskrift og oppsett ved Arne Amundgård).

Koekoppe=Indpodnings=Attest:

De fleste som gransker slekt, vil før eller seinere komme over Koekoppe=Indpodnings=Attester.

I sin tid fantes de i alle hjem, men det blir jo færre etter hvert for alltid vil jo noe av det gamle bli borte.

Disse attestene betydde en god del på den tid de ble utferdiget. En måtte legge dem fram for presten ved barnedåp (hvis en hadde noen for den anledningen), ved konfirmasjon og vielse. Attestene viste at en var vaksinert mot kopper og en skulle dermed være nokså sikker på ikke å få kopper selv om epidemi skulle bryte ut.

Disse attestene gir ikke særlig mange opplysninger men ved hjelp av dem kan en kontrollere at opplysninger en kanskje har fra før stemmer overens. Dessuten er det jo artig å samle på slike attester etter sine forfedre. Attesten ble utført av jordmora som gjerne var vaksinatør og ble attestert av presten.

Sjukdommen kopper var ikke å spøke med på 1800-tallet. 1853-1874 var det hvert år mange koppertilfeller her i landet opptil 2023 for året. Den siste større epidemi i Oslo var i 1908. Vaksinasjon mot kopper her i landet begynte en med i 1810.

EMIGRANTKARTOTEK

Norsk slektshistorisk forening har planer om å utarbeide eit kartotek over alle som emigrerte frå Norge før 1900. Arbeidet er førebels gjort for Telemark fylke. Kvar utvandrar (eller hovudpersonen i emigrantfamilien) har fått sitt kort, der det står namn, alder eller fødselsår (også for familiemedlemer), og siste faste opphaldsstad i Norge. Korta er ordna alfabetisk etter fornamn, og heile kartoteket på omlag 25.000 namn er overført til mikrokort. Ein kan kjøpe kopi for kr. 400,- ved Norsk slektshistorisk forening, Postboks 9562 Egertorvet, 0128 Oslo 1. NSF vil gjerne ha kontakt med alle som har arbeidd med emigrantar lokalt, eller som vil hjelpe til slik at arbeidet kan gå vidare i andre fylke.

N° 145.

Koefoppe-Indpodnings-Attest.

{ Denne Attest, som skal meddeles uden Betaling, bør forevises vedkommende Sogner,
præst inden 6 Uger efter Modtagelsen. }

Petronille
født paa *Stubberød* af Forældrene *Hans Chri-*
stian Jensen, Hans Olsdatter
og boende *Sammesteds*.

1/2 Aar gammel, er af mig understreovne, Aar 1839 den 28^{de}

April indpodet med Koefopper. Ved nøagtigt Eftersyn
imellem den 7de og 9de Dag efter Indpodningen har jeg fundet
alle de Tegne, som vise dem at have de ægte Koefopper: de vare
nemlig hele og ubeskadigede, opfyldte med en klar Vadske, i
Midten nedtrykkede, og omgivne med en rød Birkel; *Petronille*
Hansdatter har da ordentlig gennemgaaet de
ægte Koefopper, som beskytte for Børnekoefopper; hvilket herved,
paa Ære og Samvittighed, bevidnes af

Toten den 5te Mai Aar 1839.

M. Jensen

Hjælpmedicinarius

Denne Attest er mig forevist den 6te Januar 1840

P. Høvel
Sognek. Sognepræst til *Toten*

Slektsforbindelse over bygdegrensene III

Litt omkrins Grimstad på Toten

Av Jan Eilert Jaatun

Den 10. november 1626 bekjentgjorde Lasse Grimstad på Toten at han på vegne av stebarna Knud Pedersen og hans medsøsken og Siri Olufsdr. på sin sønn Peder Karisens vegne gav Oluf Røssum i Fron fullmakt til å innløse på deres vegne deres odel 1/2 hud i Røssum fra Halvor Lillegaard. Dette godset var pantsatt for 23 daler.

Brevet ble skrevet på Stabo på Toten og bevitnet av Elling Tollefsen Stabo og Halvor Stabo.

I Kjeldeskriftinstituttet i Oslo finnes der også et pergamentbrev som ble innlevert 28.2. 1959 av Gudrun Slette, Heidal, som nevner samme saken.

6. mai 1633 kjender jeg Laurits Grimstad, boende på Toten i Hadelands fogderi at jeg har mottatt av Oluf Halvorsen Røssum i Fron prestegjeld i Gudbrandsdalen 250 riksdaler, som han har gitt meg på min hustru Marthe Eriksdatters barns vegne og på vegne av Peder Karlsen, mine stebarns faderbroder. Dette var betaling for 1/2 hud i Røssum der Oluf Halvorsen bor, som var deres arv etter Karl Pedersen og som var pantsatt til Oluf Halvorsen. Oluf Halvorsen, hans hustru Anne Olufsdr. og deres barn og arvinger skulle sitte med nevnte gods i 30 år og videre framover til han fikk sine penger igjen.

Vi kan sette opp følgende oversikt supplert med opplysninger fra forskjellige skattelister:

Tavle I

Karl Pedersen
Grimstad
nevnt 1612
gm Siri Olufsdtr.
nevnt 1626

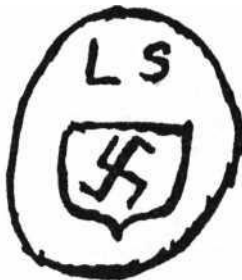
Peder Karlsen d.e.
Grimstad
nevnt 1614
gm Marte Eriksdtr.
nevnt 1616-33

Peder Karlsen d.y.
nevnt 1626-33

g 2 m Lasse S. Grimstad

Knud Pedersen med flere

Lasse Grimstad er bruker til 1660. Det skiftes etter ham 4. juni det året. Hans segl fra en rettssak 1624/25 viser at farens navn begynner på S.

Lasse Grimstad var i 1660 gift med Maren Olsdtr. Hennes bror var Engebret Seierstad. Barna var:

Per

Marthe d.e., Soedstad

Marthe d.y.

Selv om det av skiftet i 1660 kan synes som om Maren Olsdtr. var mor til alle barna, så viser alderen til Per (Peder Lassesen Lunde i Kolbu) at Marthe Eriksdtr. som Lasse Grimstad var gift med enda i 1633, var hans mor. Peder er da etter vanlig tradisjon oppkalt etter morens første mann, Peder Karlsen Grimstad. At Lasses døtre begge heter Marte, kan derimot tyde på at Maren Olsdtr. er deres mor, og at i hvertfall én av døtrene er oppkalt etter farens første kone.

I en sak mellom Sukkestad og Seierstad 12. juni 1688 vitner Peder Lunde at "han er født paa Grimstad, siger at vere ved 70 aars alder."

Manntallet 1666 opplyser at han er 50 år. Peder Lunde er derfor født omlag 1616/18. At Marthe Eriksdtr. står i skattelistingene den gangen, kunne få en til å tro at hun var enke fremdeles, men vi har nok av eksempler som viser at jordebøkene ofte ble kopiert fra år til annet uten tanke på at de skulle brukes av fremtidige slektsforskere.

En av Lasse Grimstads stebarn var Knud Pedersen. Han hører vi ikke noe mer om. Han er ikke på Grimstad og kan for alt vi vet ha reist fra Toten. Men han kan også være en Knud Pedersen som giftet seg med datteren på Øfstås i Åsmarken, Magnhild Gulliksdtr., nettopp om lag 1633 og ble bruker der. Han var 61 år i 1666 og var umyndig i 1626 akkurat som det ble sagt om Lasse Grimstads stebarn. Et indisium får vi også i det faktum at en av døtrene til Knud Pedersen Øfstås het Marte. Hun var gift med Elling Andersen Jerstad og er farmor til en av Totens askeladder, Henrik Knudsen Rognstad, som jeg har skrevet om tidligere.

Denne Knud Pedersen Øfstås er også den eneste aktuelle Knud Pedersen på Toten i 1666. Men igjen må jeg presisere at førnevnte Knud Pedersen Grimstad kan ha flyttet fra bygda eller er død før 1666.

At jeg likevel tør å sette overnevnte antagelse på trykk, kommer av en rettsak 27. september 1687 - også mellom gårdene Sukkestad og Seierstad. En av de som vitner da er Knut Øfstaas, og det må bety at han er godt kjent i nabolaget. Er Knut Øfstås fra Grimstad, kan vi skjønne hvorfor!

Saken gjelder grensen mellom Sukkestad og Seierstad. 1.vitne Knud Øfstaas, ved 80 års alder, bekjenner at alfarvegen er skille mellom gårdene...

2.vitne var en Ole Johannesen Skjøøl. Denne ser ut til å være fra Kauserud.

Foreldrene var Johannes Pedersen Kauserud, 53 år i 1666, og Sigrid Pedersdr. som døde i 1667. Av skiftet etter henne 1. mai 1667 ser vi at de hadde barna:

1. Oluf = Ole Johansen Skjøøl, 27 år 1666.
2. Knut = Knud Johansen Skinnerviken, 24 år 1666
3. Jens = Jens Johansen, 20 år 1666, husmann på Tangen.
4. Syver = Syver Johansen, 16 år 1666, tjener på Grimstad
5. Peder = Peder Johansen Skjøøl, 6 år 1666
6. Marit
7. Siri = Siri Johannesdr. gm Christen Paulsen Lille Nettum
8. Kari.

Dersom jeg har identifisert disse søsknene rett, er det fristende å dra den slutning at Johannes Kauserud eller helst konen, Sigrid Pedersdr., er en av Knud Pedersens unevnte søsken. Det ville passe at hun var fra Grimstad og oppkalt etter sin farmor (se tavle I). For som vi ser er ikke bare Ole Johansen Skjøøl kjent i nabolaget omkring Sukkestad - Seierstad, men en yngre bror, Syver, tok tjeneste på Grimstad, hos slektninger?

Der satt i 1664 og 1666 en Erik Hansen som bruker. Hvem han var, kan jeg ikke si sikkert i dag. Men vi vet at han i 1691 var medeier i 1/2 bismerpund smør i Skjøøl på Toten.

Tavle II.

Gullik Øfstås

n. 1612-42

Knud Pedersen Øfstås [g.m.]
1633-94
fra Grimstad?
64 år i 1664, 61 år 1666

Magnhild Gulliksdtr. Øfstås
død 1674.

-
1. Hans Knudsen Skeiten f. om lag 1636/37.
 2. Peder Knudsen Gårder f. om lag 1643.
 3. Kari Knudsdr. Ås ca. 1633-1697.
 4. Marte Knudsdr., Sivesind 1674, Jerstad 1707
gift med Elling Andersen Sivesind - Jerstad.
 5. Christense Knudsdr. Øfstås ca. 1646-1705.
gift med Halvor Halvorsen fra Evang f. 1648/50,
død 1720.
 6. Ragnhild Knudsdr.

De andre deleierne var barn og barnebarn av Hans Olufsen Båberg i Veldre. Skiftet etter ham 25. oktober 1664 viser at sønn nummer tre het Erik. Denne må være den senere brukeren på Grimstad. Erik Hansen Grimstad sies i manntallet 1666 å være 60 år gml. men 40 år i 1664. Sistnevntes alder må være den riktige og gir oss en liten påminnelse om at vi ikke må ta alle gamle aldersoppgaver bokstavelig.

I det hele er det merkelig hvordan brukerne på Grimstad på 1600-tallet enten har odell i garder utenbygds og/eller har slektsrøtter i andre bygder.

I den forbindelse kan vi nevne at førnevnte Peder Lassen Lunde var gift med ei Ingeri Lodinsdr. Hennes mor, Marthe Gulbrandsdr. var fra Solberg i Kolbu, men faren ser ut til å være en Lodin Klundby i Biri, atter en forbindelse utenbygds.

Tavle III.

Gulbrand
Solberg,
Kolbu
n. 1612.

gm Ingeri
enke 1615.

Lodin
Klundby, Biri
n. 1624.

gm Marthe Gudbrandsdtr Solberg

Peder Lassesen Lunde
fra Grimstad
ca. 1616/18-1702

gm Ingeri Lodinsdtr.

Barn:

1. Ole Pedersen Lunde f. ca. 1661
gift med Marthe Andersdtr.
2. Lars Pedersen Stepperud, senere Grimstad
ca. 1663-1747. Byttet gard med Peder Olsen Grimstad.
3. Halvor Pedersen Kise ca. 1665-1699
gift med Marie Olsdtr. Kise
4. Marthe Pedersdtr. ca. 1648-1738
gift med Jon Gundersen Nygård ca. 1634-1700.
5. Dorthe Pedersdtr. gift med Johannes Valle.
6. Marie Pedersdtr. gift med Lars Narum.
7. Malene Pedersdtr.

Nordmenn i Amerika.

Takk for spørsmål om blant annet kildemateriale om nordmenn i Amerika ved Utvandrer-museet, Hamar.

Det eneste kildematerialet vi har som er aktuelt i slektsforskersammenheng er mikrofilmer med norsk-amerikanske lutherske kirkebøker. Vi har utarbeidet kortkatalog for halvparten av filmrullene. Disse dekker ca. 720 menigheter over hele USA. For å ha en rimelig mulighet til å finne igjen personer her er det nødvendig å vite hvilken stat, county, township og eller menighet vedkommende har oppholdt seg i. Vi får endel henvendelser fra norske slektsgranskere, men som oftest ønsker disse nettopp de opplysningene vi må ha for å kunne anvende filmene. Vi påtar oss altså å hjelpe til med slektsgransking ved hjelp av det materialet vi har, men har dessverre ikke anledning til å søke i kilder som befinner seg utenfor museet, for eksempel i Statsarkivet i Hamar. Slektsgranskere er forøvrig velkomne til å selv se på mikrofilmer her. Dette bør avtales på forhånd.

Vi mottar også sporadiske henvendelser fra amerikanske slektsgranskere. Til disse sender vi "How to trace your ancestors in Norway".

Dersom en søker etter kontaktpersoner i USA må en selvfølgelig nevne professor Gerhard B. Naeseth. Han er leder for det norsk-amerikanske museet Vesterheim sin genealogiske avdeling og er en svært aktiv, dyktig og velvillig mann. Avdelingen gir ut "Norwegian Tracks" som inneholder nyheter på området slektsgransking samt formidler kontakt mellom enkeltpersoner, lag og foreninger. Hans adresse er:

Professor Gerhard B. Naeseth, The Vesterheim Genealogical Center, The Norwegian American Museum, Decorah, Iowa 52101, USA.

Håper å høre fra dere om der ønskes ytterligere informasjon om materiale og assistanse fra Utvandrer-museet, Hamar. Lykke til med arbeidet i Vestoppland Slektshistorielag.

Med vennlig hilsen fra Utvandrer-museet, The Norwegian Emigrant Museum, Hamar ved:
Anne-Mette Nilsen, vit. ass.

Hans Nielsen Hauge-slekt

Lekpredikanten Hans Nielsen Hauge fra Rolvsøy i Østfold fikk et omtumlet liv, et liv i kamp og delvis fornedrelse, men også et liv som gav gjenklang over store deler av landet. Også over våre distrikter fikk han tilhengere etter sine besøk her over. Her og nå skal vi dvele litt med en slektsforbindelse for denne familien til Vestoppland. Og opplysningene har vi for det mest fra Oskar Flaterud i Kolbu.

Hans Nielsen Hauge 1771-1824 hadde bare én sønn som fikk etterslekt og det var Andreas Nielsen Hauge 1815-1892, født i Oslo ble sogneprest i Skien og var også Stortingsmann.

Han fikk så blant annet sønnen Hans Nielsen Hauge II f. i Nord Audnedal 1853 død 1931, var utdannet prest og ble også kirkeminister. Han ble gift med Hanna Kristiansdtr. Svendsbakken fra Kolbu f. 1874 og de igjen fikk blant annet tre barn og blant barnebarna var Hans Nielsen Hauge Drøsdal.

Foreldrene til Hanna Kristiansdtr. Svendsbakken var Christian Håkensen Svendsbakken f. på Kvikstad i Kolbu 1840 og gift 1867 med Karen Mathilia Olsdtr. Torgunrud også født på Kvikstad 1847. Hanna Kristiansdtr. hadde seks søsken: Maria 1868-, Oleana 1872-, Ole 1876-, Anders 1878-, Mina 1881- og Håkon 1884-

Det kan ellers nevnes at Hans Nielsen Hauge var mye opptatt av at folk skulle gifte seg og med de "riktige" personene, og han fungerte derfor også til dels som "Kirsten giftekniv" for sine tilhengere.

Hans Nielsen Hauge og hans virke er det skrevet mye om, og også slekta hans har vært forsket både bakover og framover. Det som her skrevet er da et gløtt inn i slektskretsen rundt Hans Nielsen Hauge.

De som har skrevet om ham har mest vært opptatt av hans virke og innflytelser, men dette med slekt og familie er jo noe som i høy grad har betydning for alle og enhver.

AA.

PÅ FLYTTEFOT

Tilgangs- og avgangslistene for Toten begynner i 1814. Og det året er det registrert innflyttet tre og utflyttet tre personer. Det ligger nær å tro at det var flere som flyttet, men dette er altså de som er innført i kirkebøkene. Vi skal her dvele ved disse 6 personane.

Ungkar Anders Olsen, 29 år, kom flyttende til Toten fra Hurdal. Det er notert at han nærer seg ved bondearbeid. Den 23. februar 1814 ble en Anders Olsen Lille Setne f. ca. 1785 gift med Marit Hansdr. Lille Setne, enke f. ca. 1782. Dette er muligens den samme Anders Olsen som i 1814 kom flyttende fra Hadeland.

Ungkar Christen Christensen, 26 år, soldat og nærer seg ved bondearbeid kom fra Hurdal i 1814. Han er den samme som Christen Christiansen Røsåsen, Hurdal gift 1814 med Tonette Pedersdr. Bonderud f. 1792 av foreldre Peder Olsen Bonderud fra Kolbjørnrud 1761-1822 og hustru Margrete Olsdr. Haug 1764-1827. - I følge Hurdals bygdebok nr. 2 s. 569 var Christen Christiansen bruker av Nigarden Røsåsen 1812-1827.

Gunild Evensdr., 23 år, kom fra Land til Toten. Da hun flyttet til Toten er det notert at hun var opptatt av bondearbeid. - Hun kom nok til Toten for å gifte seg og den 4.4. 1814 ble det inngått ekteskap mellom Gunild Evensdr. Furusetsveen f. i Land ca. 1791 og Ole Pedersen Furusetsveen 1793-1870. De bodde på Sveum i Vestre Toten og fikk 4 barn. Det er verre å si sikkert hvor i Land Gunild Evensdr. kom fra. En mulighet er at hun var datter til Even Olsen og Marit Hansdr. som var husmann med jord under Kompelien i 1801. De hadde en datter Gunild 16, år, alderen passer ikke helt med aldersopp-gavene i kirkebok for Toten da hun flyttet dit.

Så skal vi se litt på de som reiste fra Toten i 1814. Av dem var det også tre stykker og vi tar dem ettersom de er innført i kirkeboka.

Ektefolk Christopher Christophersen og hustru Maria Nielsdr. Korslien 26 og 24 år gamle. Nærer sig ved arbeid. Flyttet til Romedal. Disse var lette å finne fordi en hadde så mange opplysninger om dem. De ble gifte den

30/10 1812 og er da kalt Christopher Christophersen Gjøstad, Stange og Elen Maria Nielsdr. Korslien. Forlovere var Anders Sæther og Christopher Korslien=Christopher Pedersen Korslien gift 1807 med Marte Larsdr. Holte. Anders Sæter=Anders Jørgensen Sæter, fra Korslien g 1801 m Anne Christiansdr. Sæter (?). Garden Gjøstad ligger i Romedal. Foreldrene til Christopher Christophersen var trolig Christopher Olsen og Marte Pedersdr. som var husmenn under Ljøstad i Romedal 1801. Alderen på disse tre var da 46, 49 og 11 år.

Siri Christensdr. Buruld, 23 år, nærer sig ved Bonde Arbeide, flyttet til Slidre i Valdres. Henne har jeg ikke funnet noen sikre opplysninger om.

Anne Olsdr. Hammerstadbakken, 16 år, nære seg ved Haandarbeide. Til Gran sogn på Hadeland. Hun var muligens datter av Ole Johansen Bjørseth f. 1770 og hustru Margrete Johansdr. La og er i så fall født 1795.

Folk flytter, slektene får innslag fra andre bygder og med ætterøtter langt unna det stedet der en bor i dag...

Arne Amundgård

A f g a a e d e . L i s t e r .
Afgaaede fra Soguet formedelst Bortreise.

No.	Navn.	Ålder.	Haandtering.	Hvorhen bortreist.	Hvor anført i det afsluttede Jernførelses-Register.
1.	¹⁸¹¹ Egolf Christopher Christophersen og Marta Nielsdr. Korslien.	26 aar 37 =	Hvor sig med Arbeid	Romedal	338
2.	Siri Christensdr. Buruld	23 Aar	Hvor sig med Arbeid	Slidre i Valdres	338
3.	Anne Olsdr. Hammerstadbakken	16 Aar	Hvor sig med Arbeid	Gran Sogepaar Hadeland	342

Dokument fra søre Askim, Brandbu 1494.

Den 25. eller 19. mai 1494 var Guttorm Erlendson, Narve Estenson og Bjørn Gunnarson vitne ved en arveoverenskomst på garden søre Askim i Brandbu på Hadeland. Originaldokumentet er ikke lenger kjent, men det ble framlagt i retten i 1658 og er således kjent på den måten. Hovedpersonene var Lafrans Ketilsson og Gest Erikson som delte en del jord mellom seg. I skiftet er således nevnt jord både på Hadeland, Sigdal, Jevnaker og Ringerike, og garder som er nevnt er søre og nordre Askim, Løkkene og "Heder i Hoffland sogn," Klekken i Haug, Ringerike, Torbjørnrud i Jevnaker, "Røckina" i Brandbu og Botildrud i Tingelstad.

Med en annen hånd enn originalen er føyd til en del opplysninger:

Arffuetall/ anrørende Nørdre Askim som er paasteffndt.

Arffueskifte breffuidt jmellum Lauridz Keldszøn och Geist Erichszøn.

1. Da er Nørdre gaarden komen paa Gejst Erichszøns Lod, med merre Strø godz effter Skifftebreffuidz Inhold, Daterit Mcdx5,
2. Bemelte Gejst, haffde en Søn wed naffn Erich Gejstszøn, Och hand en søn effter sig nemlig
3. Ørjen Askim, som gaarden Nørdre Askim war ejgendis och forpandtett till Hans Hallffuorszøn paa Moldstad, huis Arffuinge den nu følger for pandt.
Føremelte ørjen døde barneløsz, Och tog Alff Oelszøn till sin fremfødszels mand, och jndgaf sig till hanem med huis hand ejgendisz war.

Lauridz Kieldsøns Green och Affkom som følger.

1. Forne Lauridz haffde en Søn wed naffn Alff Lauridzszønn.
2. Hans Søn Torgudt Alffszønn.
3. Hand en søn aff sig wed naffn Oluff Torgudtszøn
4. Noch effter hannem en Søn nemlig Alff Oelszøn.
5. Som er Nielsz Alffszøns fader. Widere eller (andeder) anderledis, er forskrene tuende arffue greene icke wdronde, Huilken forne Lauridz Kieldszøns affkom och Slecht, altid haffuer fuldt Søndre gaarden Askim effter føromrørte, Skifftebreff, och formeenner jcke anderledis at kand bewiiszlig giørris Actum Askim den 20. Aprilis. Anno 1658.

Werret i Rete paa Aaesteden Nørdre Aschimb den 20 Aprilis och der for Reten opleest kiendes,

Jens Madtzenn
Egenhånd

Niels Alffszønn
Egen hand

Bagpaa: Arffuetall om Askim.

HUSING

I kirkeboken for Østre Toten er under 17/6 1843 skrevet at Johan Nilsen med kone Anne Olsdatter og to barn var reist til Toten fra Land i 1831, han som arbeidsmann. De to barna var Gunhild Mathea døpt i Land 16/3 1828 og Ingeborg døpt samme sted 30/8 1829, foreldrene bodde da på Haugseie, de ble viet 29/12 1829. I vielsesnotatet er ikke fedrene nevnt, men Johans far måtte være Nils Johansen Engeset som sammen med en pige hadde sønnen Johan døpt i Land 14/3 1807. Nils Engeset og quinde var faddere til Gunhild Mathea.

Her var ikke nevnt navnet Husing. Men i lensmann Even Gihles dødsfallslister for Østre Toten finner en at Johan Nilsen Husing døde på Overneie 7/7 1878 og Anne Olsdtr. Husing døde på Buruldseie 24/11 1888, begge hadde fattig-understøttelse.

Johan Husing og Anne hadde 8 barn. Sønnen Nikolaus har stor etterslekt på Toten, de bruker Nicolaisen som slektsnavn, men sier selv at de er av Husingslekt. Dette er kanskje litt rart, for de eneste av Johan Nilsen Husings sønner som brukte navnet Husing var Johan og Thomas, som ble dømt til livsvarig fengsel for mord på ei jente i Vardal. Han slapp ut tilslutt, "vendte tilbake til Toten kledd i filler" og døde hos sin bror Nikolaus i 1915. Det ble sagt mye om denne mannen på bygda for et par generasjoner siden, det ble endog diktet ei vise om mordet.

Det er mulig at det har vært en plass i Land ved navn Husing som er forsvunnet. Norsk Stedsnavnfortegnelse for 1901 har ikke navnet, folketellingen for 1875 er undersøkt, men det finnes ikke da heller.

Men i bind II av Boka om Land side 207 og 208 fortelles det om en spesiell mann ved navn Husin. At dette navnet kunne bli til Husing, ville ikke være umulig, og slektskap med en person av dette slaget ville lett bli husket i mange generasjoner selv om det ikke var brukt som slektsnavn. - Så til navnene i familien!

1. Johan Nilsen f. 1807 i Land død 1878 på Overneie i Østre Toten ble gift i Åmotd i Land 1829 med Anne Olsdr. ca. 1808-1888. Barn:

a. Gunhild Mateha f. i Land 1828

b. Ingeborg f. i Land 1829 gift 1851 med Christian Evensen Rognebyeie. De fikk seks barn, det eldste var dødfødt, og Christian Evensen flyttet til Quebec i 1868. Familien kom etter seinere.

c. Oliane f. 1833 på Toten

d. Johannes f. 1835 døde ung.

e. Anton, se nedenfor.

f. Johan se nedenfor

g. Thomas f. på Rognebyeie 1843 døde 1915, ugift.

h. Nikolaus, se nedenfor.

i. Otto f. 1846 på Rognebyeie.

Denne familien kom til Toten 1831 og bosatte seg i Krabyeia i Østre Toten og bodde på Maurbru (ofte kalt Rognebyeie i kirkebøkene) som husmannsfolk.

2e. Anton Johannessen f. på Rognebyeie 1837 ble gift 1858 med Matea Nilsdr. Evang f. ca. 1835. De var husmannsfolk under Smeby, Kobberstad og Hammerstad. Fire barn:

a. Antonette 1859-

b. Josefina 1860-

c. Nils 1863-

d. August 1867-

2f. Johan Johansen Husing f. på Rognebyeie 1840 ble gift 1895 med Inger Olsdr. Hoklingen fra Søndre Aurdal, faren var Ole Gulbrandsen Flatøygarden. Johan og Inge bodde i Doktorengen 1893 og 1896. Barn:

a. Inge Maria 1893-

b. Anna Ovidia 1896-

2h. Nikolaus Johannessen f. Rognebyeie 1846 gift med Marte Hansdr. bodde 1888 på Krabyeia da de fikk datteren Olga.

(A.A.)

KUSSE

var navnet på ei gammel norsk adelssekt som blant annet eide garden Samsal i Ringsaker i mellomalderen. Det kan sikkert skrives atskillig om denne slekta, og vi håper å kunne komme tilbake til denne slekta, som andre mellomalderslekter etterhvert. Til hjelp for de som måtte komme inn på denne slekta i sin forskning vil vi sette opp ei slektstavle for denne familien slik Jan Eilert Jaatun mener at den kan settes opp:

Halvard og HARALD brødre

Håkon Halvardson	Erland Halvardson Kusse	Arne Haraldsson prest på Gran	Brynjulf Haraldsson korsbror i Hamar død 1348
---------------------	-------------------------------	-------------------------------------	--

Arne Brynjulfsson

Gunnar Brynjulfsson
prest i Fåberg og på Toten
barn med Randid Ogmundsdr.
fra Alm i Brøttum

Bård Håkon
fi. 1390

Torstein
på Samsal
1403-36

Brynjulf
n.1395

Sigrid Margrete
på Alm
gift med
Torbjørn Oleifsson
nevnt 1395.

Amund Torsteinsson
på Samsal.

Familienavnet Kusse betydde "småkalv" og i slektsvåpenet er brukt et oksekalvehode.

Men når det gjelder Torstein på Samsal og sønnen Amund Torsteinsson så benyttet de Bolt-våpenet, en forbindelse med familien Bolt må det altså også være her.

V A N G S B O K A

I september 1983 var Vangsboka ferdig i manuskript og i forordet skriver forfatteren Odd Stensrud blant annet: "Vangsboka er skrevet for alle som har røttene sine i Vang (på Hedmark). Det er derfor lagt vekt på å lage ei så omfattende slektshistorie at alle uansett bakgrunn skal kunne finne sine forfedre og helst litt om dem. De som synes det er for mange gjengivelser av husmannskontrakter, intervjuer med gamle kokker og budeier o.s.v., skal vite at dette er en del av opplegget for at folk skal vite mest mulig om sine oldeforeldre og sitt gardssamfunn..."

Denne boka omfatter gårdsnummer 178 - 194 og er på 602 sider pluss register. Boka er forsynt med en god del bilder blant annet av gamle gjenstander, hus og folk og dessuten med kart der stedsnavn er tegnet inn. Her er blitt med mye stoff knyttet til garden og området, og tabeller over utsed og husdyrhold gjennom tidene. Det som vel vil interessere en slektsforsker mest er det som skrives om de personer som har vært knyttet til eiendommen, og her er det mye å finne. I hovedsak har hvert brukerpar fått et avsnitt i boka og her er mann, kone, barn tatt med.

Så dermed så har en nettopp de opplysninger som en vanligvis er på leiting etter. Eier- og brukerrekken er ført fram til vår tid. Også fødselsdatoer er kommet med. Og der en har kommet over personer som er vanskelige å plassere på noe bruk, er disse regnet opp i egen liste. Selvsagt er alle underbruk fra garden tatt med.

I anmeldelse i tidsskriftet Heimen skriver arkivar Yngve Nedrebø til slutt: "Vangsboka er blitt ei ualminnelig innholdsrik bygdebok. For den som leiter etter slekt er den oversiktlig og lett å lese, men den innbyr også til interessant lesning for folk som vil vite mer enn bare tørre fakta. Jeg håper mange vil unne seg gleden av å fordype seg i den. Og jeg gleder meg til neste bind."

For egen del legger vi til at forfatteren har gjort et imponerende arbeid som mange vil få nytte og glede av i framtida, ikke minst den som har aner i Vang.

Spørsmål & svar

Omkring spørsmål nr. 31.

Om Siri Hansdtr. f. Vaslien i Nordre Land.

Jeg har Siri i min anetavle, Haugsrud - Rustand - Sand og veit hvordan Goplerud kommer inn i bildet. Men noe direkte svar på spørsmålet blir ikke dette.

Det jeg kan opplyse er at oppsitteren i Vaslien i 1659 het Siffuer Wasslien og at Siris far het Hans Sifferssen. Et skjøte fra 1701 sier at: "Siver Hansen Fossum (Torpa) skjøter til svogeren Ole G. Haugsrud gift med Siri Hansdatter på Sivers arvede andel samt hans odels- og åseterett til Vaslien. Samtidig selges til samme kjøper arveparten i Vaslien fra Christoffer Hansen Kolterud (Nordre Land) på egne vegne, Ingebret Hansen på egne vegne, Botel Christophersen Bundeli i Nordre Land på hustru Olaugs vegne, og Siver Fossum som formynder for Berit og Ingeborg Hansdøtre.

Ole G. Haugsrud eide Vaslien til 9. september 1709, da ble det holdt skifte så hans barn overtok sine arvelodder i Vaslien. Men i 1718 selger arvingene sine lodd til deres yngste bror Hans Olsen for til sammen 75 riksdaler.

Gulbrand Sand, Fall.

Svar på spørsmål 16 (nr. 1/1984):

I følge "Oudenstad-slekten fra Snertingdal" av Hallvard Oudenstad side 63 het foreldrene til Karen Olufsdr. store Odnos: Oluf Eriksen Odnos og Gunhild Gudbrandsdr.

Med vennlig hilsen, medlem, Lena.

Sersjant Anders Christiansen Stange.

Det vises til spørsmål i forrige hefte. Etter å ha brukt en dag i Statsarkivet og gått gjennom de militære ruller fra 1758 til 1789 har jeg funnet følgende nye opplysninger:

1). I rullene for 2. Oplandske infanteriregiment 1789 står det at hans fødested er Toten og at han hadde tjenestegjort i 30 år (dimitert 1/9 1788).

2. I 1758 var han "gemen" soldat, alder 24 år. Rullen er skrevet i Moss 28/6 1758. Han hadde da tjenestegjort i 1/2 år. Navnet står i rullen med Anders Christensen Stange, fødested ikke oppgitt. Rullen ligger i K.G.I.D. Pakkesaker, pk. 21. (Denne pakke omfatter de avdelinger som ble satt opp fra Norge som ble sendt til Holstein for å verge nøytraliteten under den prøysiske syvårskrigen 1756-1763.

3). I 1770 var han korporal (dvs. sersjant) i Mellom-Valdreske kompani, alder 40 år og finnes oppført i rullene de etterfølgende år til han ble dimmitert 1788 (alder oppgitt til 61 år!).

Aldersoppgavene synes å være lite å stole på. Men det kan tenkes at opplysningen om at han var 24 år da han gikk inn i soldattjenesten kanskje kan være en riktigere alder enn de opplysninger jeg har senere (i 1801 står det i folketellingen at han er 76 år). Kan det tenkes at han er født i Toten 1734? Vennligst la meg høre om det finnes noen person som det kan passe på. Jeg holder på med en artikkel om Anders Christiansen Stange og hans sønn Johan Andersen Bøhagen, og det ville derfor være verdifullt å få brakt klarhet i dette.

I 1767 fant jeg under "Det Edsvoldsche Liff-Compagnie" en korporal Anders Hammerstad, alder, 33 år, 8 års tjeneste. Hvem er det? Kan det være samme person (Hammerstad ligger i Toten).

Med vennlig hilsen Erling Bolstad, Oslo.

Svar: Det har vært lett en god del etter Anders Christiansen Hammerstad f. ca. 1734, uten å finne ham. Kirkebok for Toten mangler 1733, så dersom han ble født da og ikke 1734 eller 1732 eller nærmeste år, så kan dette forklare noe.

AA.

Ad spørsmål nr. 36 (hefte nr. 3 1984)

I dette svaret ble det skrevet slik: "En Elling Andersen Sønsteby var gift med Berte Jakobsdr. Brun, men hun døde lenge før Berte Ellingsdr. ble født, men kanskje heter hun etter farens første kone". Her har det trolig skjedd en aldri så liten sammenblanding. Det synes ikke å være noe i veien for at mor til Berte Ellingsdr. Sønsteby nettopp var Berte Jakobsdr. f. Brun for hun døde først i 1713, født ca. 1659 og kan da meget vel være mor til Berte Ellingsdr. f. 1705. Men det står altså ikke nevnt i kirkeboka i 1705 hva mor til Berte Ellingsdr. het. Litt forvirret kan en jo lett bli når den samme Elling Andersen også hadde ei dtr. Berte f. ca. 1676 og død 1738. Men som sagt: Det synes være sannsynlig at Berte Jakobsdr. f. Brun er mor til Berte Ellingsdr. Sønsteby. Finnen Jakob Brun født i Kyra sogn i Finnland død på Sønsteby ca. 1690 er det skrevet om blant annet i Totens Bygdebok III s. 171.

I hefte nr. 3 for 1984 ble det også nevnt at kona til Embret Jensen Strande het Kari Iversdr. Ved skifter i 1730 og 1735 er hun imidlertid kalt Torsteinsdr. Men da hun ble gravlagt i 1747 er hun kalt Iversdr. Og de fikk både en sønn ved navn Torstein og en med navn Iver, så her kan en med god grunn være i tvil om et patronymikon.

AA.

Etter at ovenstående var skrevet har Erling Bolstad løst problemet med Anders Christiansen Stange og vi siterer fra et brev av 3. september 1984:

"Det endelige beviset for slektskap på Toten fant jeg sist fredag i Statsarkivet på Hamar. Anders Christiansens foreldre var: Christen Abrahamsen Alm 1700-1735 gift 1731 med Berte Hansdr. Mjørhund, Eina f. 1709. De fikk to barn: Abraham f. ca. 1732 og Anders f. 1735.

Anders Christiansen Alm, Stange 1735-1810, giftet seg 1774 med Berte Iversdr. Grefsrud fra Eina 1741-1799. De flyttet til Ulnes i Valdres..... Anders Christiansen Stange var soldat i 1758 i "Capitain Lossius Compagnie under 2. Oplandske Infanteriregiment. Omkring 1770 var han korporal (sersjant) ved Mellom-Valderske kompani til han ble dimitert i 1788. Navnet Stange beholdt han hele livet. 1801 bodde han på Ringisåker i Ulnes.

Spørsmål nr. 37.

Et av de stedene som har fasinert meg er Granvollen, både dette med søsterkirkene og den gamle bygningen på Granvollen pensjonat. Det kunne være artig å få vite litt mer om Peder Gregersen Granvollen og hans nærmeste familie. Det jeg bl.a. vet er at han hadde sønnen Greger, som ble lensmann og en datter Ingeborg f. 1746. Er det utgitt noen artikler omkring disse menneskene e.l. I tilfelle hvor finner jeg dette. (1) (2). Hvem er anene til Peder Gregersen Granvollen og hans hustru? (3) Hva het alle barna til disse to og hvem ble de gift med?

På forhånd takk. Vennlig hilsen
Tormod Grønland, Aust-Torpa.

Svar

Når det gjelder litteratur om Hadeland og dets historie så viser en til

Hadeland bygdenes historie (bygdebøkene).

Gamalt frå Hadeland (tidsskrift)

Årbok for Hadeland og dessuten til:

"Gran en fortegnelse over litteratur utgitt i årene 1800-1976", ved Marit Andreas Gaarder og Britt Kløvstad. 59 s. Heftet er lett å finne fram i både på person og emne.

Om søsterkirkene nevnes også en artikkel av Stein Mathisen i tidsskriftet Opphedia nr. 2. Og når det gjelder forsvarshistorie for Hadeland kan vises til en artikkel i Hadeland bygdenes historie II s. 198-225, skrevet av Arve Stuxrud.

Gregers Granvollen er kjent fra 1716 da han under den store nordiske krig oppholdt en svensk fremrykning i Harestueskogen, dalen oppover mot Bjørgesæter og Grua.

I følge Hadeland bygdebok bind I s. 382 ble Gregers Pedersen Granvolden født på Granvolden 1677 og død sammesteds 1746. Han var sønn av korporal og gjestgiver Peder Gregersen på Granvolden. Gregers var en tid gardbruker på Hvattum men overtok så gjestgiveriet på Granvolden etter faren og drev dette ved siden av å være lensmann noe han var 1716-1738. Han var en opplyst og driftig kar som skaffet seg en god formue. Han var gift med Rangdi Rolfsdtr. 1676-1739.

Spørsmål 38.

Min tippoldemor Helena Jensdatter (Bjørgan) f. 1816 i Biri kom til Vesterålen via Namdalen, Nord Trøndelag. Hennes foreldre var Jens Pedersen og Sessel Jakobsdtr., husfolk på Feiring gård i Biri.

Dette har jeg funnet ut av kirkebøker på mikrofilm fra Biri. Videre bakover greide jeg ikke å få tak i flere. Jeg har nå hatt to bygdebøker til låns i håp om å kunne finne ut noe, men disse omhandlet jo ikke slekter.

Finnes det slektsbøker fra Biri hvor jeg har muligheter for å komme noe lengre bakover i historien? Jeg er interessert i alle slags opplysninger om mine forfedre.

Hilsen Johan Pettersen, 8472 Ringstad.

Svar

Bind III av Biri-Snertingdal bygdebok, utgitt av en komité under redaksjon av Tore Lauvdal, ble trykt 1954 og omfatter garder og ætter i Biri-Snertingdal. Dette er ei bok på 424 sider som gir mange opplysninger, selv om den også er noe mangelfull og ikke feilfri.

Om garden Feiring/Fægning står det å lese på sidene 52-55, men en kan ikke se at Jens Pedersen og Sessel Jakobsdatter er nevnt her, grunnen kan være at de bodde på et bruk eller husvær under Fægning, og boka er noe mangelfull når det gjelder slike slekter.

I manntallet for Biri for 1801 har en funnet følgende ved navn Jens Pedersen:

Jens Pedersen Bjørnstad, 53 år, Jens Pedersen Bratlien, 30 år og Jens Pedersen Neperud, 14 år.

Har noen av leserne opplysninger å gi om disse folka, så send oss noen ord eller fortell det muntlig.

Red.

Spørsmål 39.

Kan der gis flere opplysninger om følgende personer?

1. Peder Nilsen Igelsrud fra Solberg, ca. 1652-1731 og hustru Marte Torsdatter Ner Rustad, ca. 1658-1741.

2. Hans Pedersen Berg, ca. 1610-1679, nevnt i TOTN nr. 5, 1970.

3. Nils Lagesen Aasjordet, ca. 1645-1723. Lage er vel et navn som ikke er så veldig utbredt på Toten?

Kan det tenkes at han har noen forbindelse med sogneprest Thomas Lagesens slekt?

4. Ole Paulsen Tømmerhoel, ca. 1596-1667- I en artikkel i Toten 1970 er det nevnt at han var gift med NN Jørgensdatter Tømmerhol, datter av Jørgen Eriksen Tømmerhoel. I boken om Rustad er han nevnt gift med Marte Halvorsdatter. Har en av dem tatt feil, eller har Ole vært gift flere ganger?

5. Haagen Paulsen Smeby, ca. 1632-1702?

6. Ole Ellingsen Buruld, ca. 1644-1729?

- Med hilsen fra Jens Petter Nielsen, Drammen.

Forsøk på svar

1. Foreldrene til Peder Nilsen Igelsrud var Nils Kjeldsen Solberg f. ca. 1624-29 død 1705 og hustru Maren Guldbrandsdtr. død 1664. Foreldrene til Marte Torsdtr. Rustad var Tor Larsen Rustad f. ca. 1619 og hustru Goro Toresdtr. død 1712.

2. Det er ikke kjent hvem foreldrene til Hans Pedersen Berg var, men han hadde en bror Jakob Pedersen Bjørnstad f. ca. 1608.

3. Intet svar.

4. Ved skiftet etter Ole Paulsen Tømmerhol i 1668 er konas navn oppgitt til å være Marte Halvorsdtr. Det er derfor mulig at det som står i TOTN 1970 ikke stemmer.

5. Far til Haagen Paulsen Smeby var Paul Olsen fra Sukkestad.

6. Intet svar.

Spørsmål 40.

Jeg er en gutt på 21 år som driver med slektsgransking, og jeg lurte på om dere kunne være så vennlige å hjelpe meg med et par spørsmål. Jeg har funnet ut at en av mine aner på Toten var Thommes Olsen Hveem. Han ble født 1718 som sønn av Ole Danielsen Evenrud og hustru Berte Pedersdtr. Igelsrud. Ole ble født på Evenrud ca. 1688 som sønn av Daniel Hansen og hustru Anne Gulbrandsdtr. Vites noe om deres forfedre?

Berte ble født på Igelsrud ca. 1692 og døde 1722.

Finnes det noen opplysninger om hennes forfedre?

Med hilsen Jens Petter Nielsen, Drammen.

Svar:

1. Foreldrene til Berte Pedersdtr. Igelsrud var Peder Nilsen Igelsrud fra Solberg 1652-1731 og hustru Marte Torsdtr. Ner Rustad 1658-1741.

2. Foreldrene til Daniel Hansen Evenrud var Hans Pedersen Berg 1610-1679 og hustru Angerd Olsdtr? Tømmerhoel. Se ellers tidsskriftet TOTN fra 1970 om denne familien.

3. Vi vet ikke hvem foreldrene til Anne Gulbrandsdtr. gift med Daniel Hansen Evenrud var.

AA.

Spørsmål 41.

På en leikekommode som jeg eier, finnes følgende inskripsjon: Ingeborg Karine Kristiansdtr. Dahl. Gjenstanden ble ferdiggjort på Odnes den 13. april 1853. Bestefar min Bernt Olsen f. 1858 fikk kommoden da han var ganske ung. Men hvem var Ingeborg Karine, den første som hadde denne gjenstanden? Antagelig var hun ganske ung da kommoden ble laget. Det er ingen sikker tradisjon verken om hvor hun kom fra eller hvordan det gikk med henne i livet. Kanskje noen har opplysninger å gi om henne?

Vennlig hilsen Birger Olsen.

Spørsmål. 42.

Vedlagt følger opplysninger om Haldor Ragnvald Fredsvold f. 26/6 1902. Det etterlyses slektninger av ham. Morens søsken er oppgitt, og det er eventuelle etterkommere etter disse der letes etter.

Lissie Norland, Gjøvik.

Haldor Ragnvald Fredsvold ble født 26. juni 1902 i Østre Toten (Balke prestegjeld) av foreldre Johan Rikard Haakensen Fredsvold og hustru Anna Knudsen. Han var enebarn. Hans far var likeledes eneste barn. Moren Anna Fredsvoll døde 25. september 1925 i Balke. Hun ble født 28. oktober 1864 i Vardal, av foreldre innerst Knud Olsen Unlieiet og Marit Eilifsdtr. (foreldrene var da gifte. Hennes søsken er oppgitt å være:

1. Karine f. 8. februar 1867 i Nes prestegjeld, Hamar domprosti av foreldre husmann Knud Olsen Skindstadeier og Marit Ellefsdatter.
2. Oline f. samme sted 9. september 1871 av foreldre husmann Knud Olsen Ousdalseie og Marit Ellefsdatter.
3. Kristine f. samme sted 18. september 1873 av foreldre husmann Knud Olsen Ousdahl og Marit Ellefsdatter
4. Maria f. samme sted 30. mars 1876 av foreldre husmann Knud Olsen Moen og Marit Ellefsdatter.
5. Emma f. samme sted 31. mars 1881 av foreldre husmann Knud Olsen Skinstadeier og Marit Ellefsdatter.

Så langt spørsmålet.

Det kan opplyses at Johan Rikard Haakensen Fredsvoll og familie bodde i Grindstuen i Østre Toten 1918-27 og på Hjemli øvre 1933 og på Pløyen 1910-12. Han er sagt å være gardbruker 1912, arbeider 1910 og 1918, maler 1924 og 1927 og handelsmann 1933. - Det er riktig at Johan Rikard Haakensen Fredsvoll og frue bare hadde ett barn, men i følge kirkebok for Toten hadde han 1894 sønnen Johannes Helge med pike Petra Johannesdtr. Kobberstad, og denne Johannes Helge ble da halvbror til Haldor Ragnvald Fredsvold som dro til Amerika i 1924.

AA.

57

Spørsmål 43.

Jeg søker opplysninger om ei Gunhild Maria Kitilsdtr. f. i Christiania ca. 1792 og konfirmert i Garnisonskirken der i byen. Hun døde i Vardal 1875 og var gift to ganger, første gang med en Sørensen på Sæteren i Vardal og andre gang med Even Ellingsen Øverby fra Vardal. Datter i andre ekteskap:

Gunhild Maria Evensdtr. f. på Sæteren i Vardal 1827 død på Ødegarden i Søndre Land 1918.

Det er tradisjon om at Gunhild Maria Kitilsdtr. mistet begge foreldrene nokså tidlig og at hun ble plassert på Waisenhuset, men at hun også hadde kontakt med familien Anker som var en støtte for henne. - Spørsmålet er da om noen vet hvem hennes foreldre var.

Birger Olsen.

Spørsmål 44.

Det søkes opplysninger om en Ole Halvorsen som ble født i Hoff i Solør ca. 1790 ble gift i Vang på Hedmark 1811 med Pedernille Kristoffersdtr. f. samme steds ca. 1785 død 1832. Hvem var foreldrene til Ole Halvorsen? Det har vært lett mye etter ham, uten at det har vært mulig å finne ham så langt.

Interessert.

Spørsmål 45.

Ole Olsen Vestbakken i Vestre Toten f. ca. 1757 død 1831 gift med Dorte Christoffersdtr. f. ca. 1761 død 1843. De hadde fem barn:

1. Ole f. ca. 1790 i Vardal gift 1818 med Berte Hansdtr. Heksum 1793-1871.
2. Johanne f. ca. 1792 død 1830 gift 1814 med Johannes Pedersen Heksumkvern f. ca. 1792.
3. Maria f. på Hadeland 1793 gift 1820 Kristian Pedersen Sørge 1791-1822
4. Helene f. ca. 1798 gift 1821 med Johannes Larsen Vestbakken f. ca. 1795.
5. Herman død 1 dag gammel 1804.

Ole Olsen var møller og bodde 1793 i Fodstadkvern og på Vestbakken i Vestre Toten blant annet 1804-1843.

Det har ikke vært mulig å finne ut hvor dette ekteparet kom fra, kanskje fra Hadeland? De er ikke gift på Toten. Er det noen som har opplysninger å gi?

Interessert.

Spørsmål 46.

Spørsmålet gjelder en Martinus Pedersen født i Fodstadhagen, Østre Toten i september 1858 og hvor det ble av ham. Han hadde sju søsken: Augustinus f. 1838, Karine f. 1841, Antoinette f. 1845, Augusta f. 1848, Petronelle f. 1850, Otto f. 1855 og Ole Christian f. 1853. Foreldrene var Martin Pedersen f. 1817 og hustru Anne Marie Olsdtr. f. 1815. Men spørsmålet gjelder altså ikke anene men hvor det ble av Martinus f. 1858.

Han ble konfirmert den 5.10.1873 i Hoff kirke og fikk karakteren Meget godt. I 1877 ble han far til sønnen Johan og mora het Matea Johannesdtr. Bellerudbrenden. I kirkeboka står det: Begges 1ste Leiermaal. Hjemmedøbt af Konen Marthe Andersdtr. Kjølsethbrenden. Men hvordan gikk det videre med Martinus Martinsen fra Fodstadhagen. - Det er Laila Horgen, Brårud, som stiller spørsmålet.

Spørsmål 47.

Kjenner noen foreldrene til følgende ektepar fra Biri?

1. Postbud Ole Olsen og Berit Andersdtr. Svenesie.

I 1801 var de husmannsfolk på Sembeie. Ole var 41 år og Berit 40 år gl. De hadde barna Marte 7 år, Ole 4 år og Anders 1 år. Ole og Berit døde begge som inderster på Svenes i 1822. Ole var da 63 år og Berit 65 år. (26.5.1789 ble Ole Olsen Onset gift i Biri med Berit Andersdtr. Forlovere var Ole Onset og Jørgen Jørgensen Honne. Det kan være de samme).

2. Knut Pedersen fra Biri og Gunhild Olsdtr. fra Redalen.

De ble gift på Ringsaker 5.11.1737, forlovere Ole Ålkytrud og Lars Jørgensen Sveen. 1738-43 bodde de på Vang under Bratberg, og senere på Båbergeie, der Gunhild døde 1750-51, 31 år gammel. Barn:

1. Peder f. 1738, gift 1763 med enke Anne Larsdtr. Bekkemellomhaugen, født i Fåberg.
2. Berte f. 1740.
3. Sofie f. 1743.

Knut Pedersen ble gjengift 1750 med Kari Olsdtr. Forlovere var Erik Finboesen Kråkeberg og Jacob Larsen Storletten.

3. Ole Halvorsen og Kari Olsdtr. Prestegarden, gift 28.6.1769. Kari døde på Mæhlumseiet 1773, 40 år gl. Barn: 1. Halvor født 1770 på Moen, gift 1820 med Sofie, datter av ovennevnte Peder Knutsen Båbergeie, 2. Karen født 1772. Ole Halvorsen ble gift to ganger til: 1. 1774 med enke Berit Johansdtr. Tømten 1724-1783 og 2. 29.2.1784 i Ringsaker med Anne Knutsdtr. Dælieie, og flyttet trolig dit.

4. Erik Mikkelsen Rustaen i Land giftet seg 31.12 1713 med Anne Arnesdtr. Hvem er hennes foreldre? Barn: Ingri 1715, Gunille 1718, Anne og Mari 1721, Marit 1726. Faddere nevnes fra Esbjug, Ankaltrud og Thomle. (Datteren Anne ble 1748 gift med Dagfinn Olsen Hasli, Snerthingdal).

Med vennlig hilsen, medlem, Lena.

Spørsmål 48.

Jacob Bruen Sønsteby.

Jeg er opptatt av å få brakt klarhet i hva barna hans heter. I en artikkel fra Samhold/Velgeren 16/1 1963 står det at hans barnebarn ble giftet inn på flere av de største gårdene på Toten. Likevel er jeg ikke kommet over noe sted hvor barnas navn er nevnt. Jeg er kommet til følgende:

Jacob Bruen Sønsteby, gift 2 ganger, konenes navn er ukjente. Barn:

1. Mikkel, oppholdt seg i 1686 på Bratli i Hurdal.
2. Berte Jacobsdatter, f. ca. 1659, d. 1713. Gift med Elling AndersenSønsteby, f. ca. 1639, d. 1722.
3. Anne Jacobsdatter, f. ca. 1665, d. 1744. Gift med Christen Hansen Sangnes, f. ca. 1671, d. 1743.
4. Jacobsdatter
5. Jacobsdatter.

Er det noen som kjenner til hvor Mikkel til slutt ble bosatt, eller navn etc. på de to siste døtrene?

Med hilsen Erling Bolstad, Oslo.

SLEKTEN

MICHALSEN: SLEKTEN, INNFORING I ETTEGRANSKING
LÆREBOK+ARBEIDSBOK: 174.-

SLEKT OG FAMILIE, WENCA: 75.-

SLEKTBOKEN, DAM: 68.-

ANESIRKEL: 12.-

ANETAVLE: 4.-

STAMTAVLESKJEMA: 15.-

VI KOPIERE OG BINDER INN SMÅ OG STORE
"AVHANDLINGER" (A4 FORMAT I SMÅ OPPLAG)

 Brandbu
BOKHANDEL
2760 BRANDBU

Tlf. (060) 34970

Bøker for alle formål.

LANDMARK A/S

BØKER - PAPIR - DATA -LEKER

Tlf. 72160 GJØVIK

VI TAR VARE
PÅ DAGENS
VERDIER

VESTOPPLAND SLEKTS
HISTORIELAG TAR VARE
PÅ HISTORISKE VERDIER

GRAN
SPAREBANK
— selvsjøløst —

Vi har filial i Oslo også

Her i distriktet er DnC en lokalbank som kjenner kundene våre ut og inn. Dermed kan vi gi deg den kundebehandling du har krav på.

At du i tillegg finner oss i Oslo, er greit å vite hvis du har tenkt deg en tur til hovedstaden.

Den norske Creditbank

DnC